

Megjelenik a hét minden napján, a hétfői szám vasárnap esti kiadásban is. Kiadja a Lapkiadó Vállalat. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1393. Pf. 305. Budapest VII., Lenin körút 9-11. A szerkesztőség és a kiadóhivatal telefonszámai: 221-285, 222-408, 429-350. Terjeszti a Magyar Posta.

MAGYAR HÍRLAP

ÁRA: 80 FILLÉR

Havi előfizetési díj heti 6 napra 20,- Ft, 7 napra 25,- Ft. Előfizethető a lapkiadóhivatalban és a posta hírlapüzleteiben. Külföldön a Kultúra Könyv és Hírlap Kereskedelmi Vállalat. (H-1389 Bp., Postafiók: 149.) kirendeltségei és bizományosai terjesztik.

8. EVFOLYAM, 167. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

1975. JÚNIUS 18, SZERDA

Megújulva

Lapunk tegnapi számában közöltük a vasárnap lezajlott országgyűlési képviselő-választás eredményét. A szavazás hangulatáról a választás másnapján részletesen tudósítottunk, most pedig — három választókerület kivételével — megismertük a névre szóló szavazatok alapján kialakult végleges listát, a törvényhozás tagjainak névsorát.

Olvasóink bizonyára figyelmesen végigolvasták az Országos Választási Elnökség által közzétett — a képviselők nevei mellett számokban sem szűkítő — eredményjegyzéket. Távol álljon tőlünk, hogy a képviselő-választás kapcsán különleges jelentőséget tulajdonítsunk a statisztikának, a számjegyeknek. Annyit azonban feltétlenül, amennyit ezek az adatok kifejeznek választópolgáraink közéleti aktivitásából, nem utolsósorban a Hazafias Népfront jelöltjei iránti egyértelmű bizalmukból.

A választásra jogosultak száma melletti rubrikában közöltük a szavazásban részt vevők százalékarányát. Kivétel nélkül valamennyi választókerületben magas ez az arány. Teljes mértékben igazolja az állampolgári jog érvényesítését, a választásban való aktív részvétel szándékát és tényét, azt a felelősségteljes érdeklődést, amely mindenkor megelőzi a törvényhozó testület tagjainak megválasztását. Márpedig ebből — valamint a jelölt gyűléseken beigazolt közéleti érettség és fogékonyság számtalan jeléből — kirajzolódhat a politizáló ország, az önnön sorsát megbízottsággal kormányzó ország, a cselekvő ország és nép valóságos képe.

Bizonyára az sem kerülte el olvasóink figyelmét, hogy a képviselő-választás végeredményének volt két olyan rubrikája, amely egymás mellett tüntette fel azt is: a szavazók hány százaléka adta a voksát a jelöltek és hány százaléka a jelölt ellen. A két oszlop összehasonlítása semmiféle kommentárt nem kíván, önmagáért beszél. A választás teljes demokratizmusát, a szavazás titkosságát, nem utolsósorban tisztaságát azonban feltétlenül bizonyítja. Mint ahogy ugyanezt jelenti számunkra a kettős jelölések ténye. Két — a bizalomra és a közéleti szolgálatra egyaránt alkalmas jelölt — valóságos versengése, amelyben végül is a választók mondták ki a döntő szót. Három választókerületben — mint tudjuk — még el sem dőlt ez az egészséges, mindenképpen a képviselők színvonalát, a képviselői munka rangját, tekintélyét emelő közéleti erőpróba.

A tegnap közzétett végeredmény bizonyára más gondolatok megfogalmazására is alkalmat kínál. A választás előkészületeinek eseménysorozata, a választás napjának hangulata és ünnepélyessége, valamint a szavazás minden fontos részletre kiterjedő „statisztikai táblázata” azonban választókerületenként és összességében is mindekelő az, hogy a jogos várakozásunkat igazolja, hogy jó személyi összetételű törvényhozás láthat munkához néhány hét múlva. Politikai érettség, nagy tapasztalat párosul majd a fiatalos lendülettel. Majdan megalkotott törvényei a társadalom érdekében, a társadalom akaratából, a szocialista társadalom előrehaladását szolgálják.

Megnyílt Szolnokon a közgazdasági vándorgyűlés

Rugalmasabban korszerűsítjük a gazdaságszerkezetet

Dr. Faluvégi Lajos pénzügyminiszter előadása

Tudóstitónktól.

Kedden Szolnokon dr. Csikós Nagy Béla államtitkárnak, a Magyar Közgazdasági Társaság elnökének vezetésével megkezdte háromnapos munkáját a XIV. közgazdász-vándorgyűlés. A nyitó plenáris ülés elnökségében helyet foglalt Huszár István, a Minisztertanács elnökhelyettese, dr. Gergely István, a Szolnok megyei pártbizottság első titkára. A vendéglátó város nevében Sándor László, a városi pártbizottság első titkára köszöntötte a vándorgyűlés több mint hat-száz résztvevőjét. A tanácskozás központi előadását dr. Faluvégi Lajos pénzügyminiszter tartotta. Gazdasági fejlettség, gazdasági szerkezet, a külgazdaság új jelenségei címmel.

Előjáróban hangsúlyozta: az utóbbi néhány évben több tudományos tanácskozás, nemzetközi konferencia tűzte napirendre a témát. Közgazdászainkat régóta foglalkoztatja ez, ám most mégis különösen időszerű e téma elemzése, mert a világ gazdasági új jelenségei — amelyek az egyes országokat különbözőképpen érintik — nemegyszer módosítják a gazdaság szerkezetéről kialakult értékeket, másrészt most dolgozzuk ki a fejlesztés fő irányait 15 évre, s ennek kulcskérdése a kívánatos gazdasági szerkezet, az ahhoz vezető út meghatározása. Napjainkban a tudományos technikai

haladás, a szüntelenül emelkedő igények és világgazdasági követelmények, végül, de nem utolsósorban, az adott társadalmi rendszer a leghatékonyabb átalakító erő. Faluvégi Lajos ismertette azokat az előnyöket, amelyek a gazdasági szerkezet társadalmi, gazdasági szempontból kívánatos alakítására a szocialista tervgazdálkodásban rejlenek, majd arról beszélt, hogy a struktúra átalakulása nemcsak állandó jelensége, hanem lényege is a fejlődésnek.

(Folytatása a 7. oldalon)

Szadat: Washington valljon színt

(Reuter) Anvar Szadat egyiptomi elnök arról biztosította Makariosz államfőt, hogy Egyiptom továbbra is az egységes ciprusi államot támogatja, élen Makariosz elnökkel — közölte Iszmáil Fahmi egyiptomi külügyminiszter újságírókkal. A külügyminiszter, aki a két államfő Alexandriában lezajló keddi megbeszélése után tájékoztatta a külföldi újságírókat, elmondta, hogy a találkozó Szadat elnök elismeréssel szövelt a két ország közti baráti kapcsolatokról.

Kereszty András, az MTI kairói tudósítója jelenti:

Az egyiptomi fővárosban kedden nyilvánosságra hozták annak az interjúnak a szövegét, amelyet Szadat elnök adott az An-Nahar című libanoni lapnak és amelyben első ízben fogalmazta meg a Ford amerikai elnökkel folytatott tárgyalásai, valamint Rabin izraeli minisz-

(Folytatása a 3. oldalon)

Marad a koalíció Portugáliában

A portugál szocialisták ellentmondásos magatartása

(AFP) Portugáliában a figyelem középpontjában az MFA legfelsőbb forradalmi tanácsának maratoni ülése áll. Mint már jelentettük, a Fegyveres Erők Mozgalmának legfőbb testülete múlt szerda óta szinte megszakítás nélkül tanácskozik.

Vasco Lourenco százados, a forradalmi tanács szóvivője kedden hajnalban rögtönzött sajtóértekezleten számolt be arról, hogy a forradalmi tanács munkálésén az ország helyzetével kapcsolatos aktuális kérdéseket vitatják meg, és ezek-

kel összefüggésben meghallgatták a kormányfő, valamint több miniszter véleményét is. A napirend négy legfontosabb pontja: a politikai helyzet értékelése, a tervezett társadalmi rend modelljének pontosabb körvonalazása, az MFA, valamint a kormány szerepe a jövőendő társadalom építésében, és végül a gazdasági, illetve a társadalmi helyzet elemzése.

Vasco Lourenco közölte, a forradalmi tanács döntéseket hoz, e döntések azonban nem lesznek „szenzációs” jellegűek. A szóvivő sajtóértekezletén cáfolta azokat a híreszteléseket, amelyek szerint Portugáliában feloszlatják a kormánykoalíciót, és katonai kormányt akarnak alakítani. Lourenco ugyanakkor nem zárta ki annak lehetőségét, hogy bizonyos változtatásokat hajtanak végre a kormány összetételében.

„A forradalmi folyamat szolgálatában álló kormánykoalícióban nem vehetnek részt olyan erők, amelyek szembeellenkezők ezzel a folyamattal” — hangsúlyozza a Portugál Kommunista Párt Politikai Bizottságának kedden nyilvánosságra hozott nyilatkozata. A Portugál KP újfent állást foglalt olyan koalíció mellett, amely eleget tesz az osztályok és társadalmi rétegek széles frontja részéről megnyilvánuló követeléseknek.

(Reuter) A COPCON hétfő délután levette a pecsétet a República című lap szerkesztőségének kapujáról, és átnyújtotta a kulcsokat a szocialista párti szerkesztőknek, akik azonban nem voltak hajlandók belépni az épületbe, és követelték, hogy a katonák biztosítsák „védelmüket” a lap dolgozóival szemben.

(Folytatása a 3. oldalon)

Tanácskozás a minőségről

Évi ötvenmillió pár cipő

Az ipar, a kereskedelem és a szabványügyi szakemberei számára ankétot szervezett kedden a Könnyűipari Minisztérium és a Bőripari Tudományos Egyesület a Duna Cipőgyár kultúrházában, hogy a résztvevők egyeztessék elképzeléseiket a lábbelik minőségének további javításáról. A tanácskozáson részt vett dr. Bakos Zsigmond könnyűipari miniszterhelyettes. A könnyűipar rekonstrukciójának eredményeként a cipőipar is jelentősen növelte termelését, jelenleg évente csaknem ötvenmillió pár cipőt állít elő, amelyből 30 millió itthon kerül forgalomba. Az egy főre jutó termelés számítása, a hazai ipar a nemzetközi közepemenzónában foglal helyet. A mennyiség mellett a választék is bővült, az utóbbi nyolc évben kezeznél több modellt gyártottak kisebb-nagyobb szériában. A tapasztalat szerint csökken az igény a ki-

fejezetten tartós, strapabíró cipők iránt — ebből jelenleg 2-3 millió pár készül évente —, s mindinkább a puha, könnyű lábbelit keresi a közönség.

A választék bővülése mellett azonban még mindig gyakori a cipők minőségére a panasz, bár számuk néhány terméktípustól, mint például a bébi lábbelinél és a tartós sportcipőnél a minimálisra csökkent. A hibák egy része az új, ragasztós technológiának az elterjedésére vezethető vissza, mert az ezzel az eljárással készült cipőknél gyakrabban fordul elő a talpleválás, mint a hagyományosan varrottaknál. Gyakori a panasz az úgynevezett tűzésbomlásra is. Ezeknek a hibáknak nagy része a technológiát szigorításokkal orvosolható, s a nagyobb szilárdságú szintetikus cérna bevezetésével várhatóan ritkábban szakad majd el a varrófonal.

KREISKY AZ EURÓPAI BIZTONSÁGI ÉRTEKEZLETROL

(DPA) Bruno Kreisky az európai biztonsági értekezletről szólva annak a nézetének adott hangot, hogy „az európai vezetők csúcserkeztetének megrendezéséhez nem szükséges már Genfben teljes megegyezésre jutni”. A kancellár kijelentette, hogy véleménye szerint a „biztonsági értekezlet befejezése után egy-másfél évvel újabb konferenciát kellene összehívni, amelyen az együttműködésből fakadó, addig elért eredményeket vizsgálják meg”.

Az osztrák kancellár a jövő hét elején hivatalos látogatásra az NSZK-ba utazik.

TÖRÖK JEGYZÉK WASHINGTONNAK

(UPI) Az ankarai kormány kedden jegyzékben szököltotta fel Washington, hogy kezdjen tárgyalásokat vele a Törökországban levő, mintegy húsz amerikai támaszpont, illetve

A NAP HÍREIBŐL

egyéb katonai jellegű berendezés további sorsáról. Ihsan Sabri Caglayangil külügyminiszter a nemzetbiztonsági tanács és a kormány hétfői ülésén hozott döntést ismertette hangsúlyozta: a washingtoni törvényhozás azzal, hogy február 5-én fegyverszállítási embargót léptetett életbe Törökországgal szemben, megsértette a két ország közötti védelmi szerződést. Ezért a török kormány úgy döntött, hogy ha az Egyesült Államok július 15-ig nem oldja fel az embargót, Törökország megteszi az első lépéseket az amerikai támaszpontok bezárása felé, és július 17-én „ideiglenes státusba” helyezi őket.

ATHÉNI TANÁRSZTRAJK

(Reuter) A görög fővárosban kedden 10 000 elemi iskolai tanár 48 óras sztrájkot

kezdett, követelve, hogy távolítsák el az oktatási intézményekből azokat a személyeket, akik együttműködtek a katonai junta-val. A sztrájk érinti Athén valamennyi elemi iskoláját. A tiltakozást megelőzően két tanár éhségsztrájkot kezdett ugyanezzel a követeléssel.

MPLA-FNLA-UNITA CSÜCSALAKOZÓ

(AFP, UPI) Az angolai felszabadító mozgalmak vezetői kedden folytatták tárgyalásukat a kenyai Nakuru városában. A hosszúra nyúlt hétfő éjszakai megbeszélések után rövid közleményben jelentették be, hogy megvitatták a napirend első pontját, vagyis áttekintették az általános angolai helyzetet és konkrét intézkedéseket hozták a helyzet javítására.

CIA-BOTRÁNY

(AFP, AP) A tovább gyűrűző CIA-botrány keretében Edward Kennedy szenátor hétfőn „teljes mértékben felelőtlennek” minősítette Rockefeller vasárnapi televíziós interjújában tett kijelentését. A CIA Egyesült Államokban belüli tevékenységet vizsgáló bizottság elnöke az interjúban ugyanis arra célozott, hogy a meggyilkolt Kennedy-fivérek esetleg tudhattak a külföldi államférfiak meggyilkolására szőtt CIA-tervekről.

POLITIKAI GYLKOSSAG

(Reuter) Ismeretlen fegyveresek Bangladesben kedden elrabolták otthonából és meggyilkolták Abdur Rashi Lebut, az Avami Liga központi bizottságának tagját. Az elmúlt 18 hónapban hét bangladesi parlamenti képviselő esett politikai gyilkosság áldozatául.

KÜLFÖLDI LAPOKBÓL

ПРАВДА

Keddi számában a lap vezércikkét szentelt az SZKP és a szovjet kormány lenini békepolitikájának. A cikk a többi között rámutat:

Az Európában elért pozitív előrehaladás máris reális eredményekkel jár. Vietnamban sikerült megszüntetni egy veszedelmes háborús tüzfészket, ezáltal a korábban kedvezőbb feltételek jöttek létre az ázsiai enyhülés elmélyítésére. A Közel-Keleten — az izraeli agresszorok és pártfogók jóvoltából ugyan — még mindig robbanékony a helyzet, de az enyhülés ellenfelei napjainkban erkölcsileg is és politikailag is egyre jobban elszigetelődnek.

A világ jelenleg abban a felelősségteljes időszakban van, amikor a békés egymás mellett élés és a kölcsönös együttműködés elvei érvényesítésének feladata kerül előtérbe. Itt még le kell küzdeni azoknak az erőknél az ellenállását, amelyek a béke jelszavával dobálózva, valójában szeretnék feltámasztani a régi hidegháborús politikát, sürgetik a fegyverkezési hajszát és ellenséges érzülettel viselkednek a szocialista országokkal szemben. Az enyhülési folyamat továbbfejlesztéséhez multhatatlanul szükséges, hogy az államok az általános és teljes leszerelés perspektívájával következetesen csökkentsék a fegyverkezést, és lehetőleg minden állam csatlakozzék az e téren már érvényben levő megállapodásokhoz.

A lap végezetül megjegyzi: a jelenlegi tudományos és technikai fejlődés azzal fenyeget, hogy a nukleáris fegyvereknél is szörnyűbb fegyvereket hoznak létre. Feltétlenül el kell érni, hogy minden állam, de elsősorban valamennyi nagyhatalom kössön megállapodást az újabb tömegpusztító fegyverfajták létrehozásának megtiltásáról.

LE FIGARO

Giscard d'Estaing francia elnök varsói hivatalos látogatásának szentel kommentárt a párizsi napilap.

A cikk hangsúlyozza: a varsói tárgyalásokon arról lesz szó, hogy lehetne szorosabbra fűzni kapcsolatokat a két ország között, amelyek — bár ma különböző társadalmi rendszerben élnek — évszázadok óta történelmi és érzelmi kötelékek fűznek egymáshoz.

A francia lap értesülése szerint Varsóban az elnök és miniszterei két nyilatkozatot és három gazdasági és pénzügyi megállapodást írnak majd alá, így barátsági és együttműködési nyilatkozatot, egy másik nyilatkozatot a kulturális kapcsolatok, fejlesztéséről, továbbá ötéves gazdasági együttműködési megállapodást, jegyzőkönyvet, amely három évvel meghosszabbítja az 1972-ben kötött hitelnyújtási egyezményt (annak értelmében Francia-

ország négymilliárd frank hitelt nyújt Lengyelországnak), végül pedig egy olyan megállapodást, amely szerint hárommillió tonnáról ötmillió tonnára emelik a Franciaországba irányuló lengyel szén-exportot.

ZYCIE WARSZAWY

Giscard d'Estaing mint francia államelnök a szocialista országok közül elsőként most Lengyelországot keresi fel — írta a varsói napilap.

Majd így folytatta: ez nemcsak bilaterális kapcsolataink kiemelkedő eseménye, hanem ennek összeurópai súlya is van. Különös jelentőségűvé teszi egyebek között az a tény, hogy az európai biztonsági és együttműködési konferencia befejező szakasza végleges időpontja meghatározásának napjaiban kerül sorra. E legmagasabb szinten záruló konferencia sikerében mindkét ország érdekelt.

Giscard d'Estaing elnök látogatása újabb ösztönzést ad a lengyel-francia hagyományosan baráti kapcsolatok további fejlesztésének, amelyben egy új, magasabb színvonal kezdetét jelentette Edward Gierek, a LEMP KB első titkárának 1972 októberi párizsi útja.

TIME

Az amerikai hírmagazin arról tudósít, hogy az Egyesült Államok képviselőháza jóváhagyta a szavazati jogról szóló törvény tízéves meghosszabbítását, s kiterjesztette hatáskörét.

A szavazati jogról hozott 1965. évi törvény az amerikai polgárjogi mozgalom legkiemelkedőbb vívmánya volt a hatvanas években. Különösen érintett ez hat déli államot, ahol azelőtt a szavazati jogért folyamodóknak vizsgát kellett tenniük, és egyéb nehézségeket is támasztottak velük szemben. (Ily módon igyekeztek megakadályozni, hogy a színes bőrűek szavazati joghoz jussanak.) A törvény életbelépésekor a fekete bőrű szavazók száma egymillióról három és fél millióra nőtt. Ennek ellenére van még bőven fejlesztendő: a déli tisztségviselőknek mindössze két százaléka fekete, két és fél millió még mindig hiányzik a választási névjegyzékről, éppenúgy, mint a spanyol-amerikaiaknak több mint a fele. Most a képviselőház megszavazta, hogy a szavazati jog elnyerése előtti vizsgát megszüntetik, valamint Texas és azok a területek, ahol nagy számban élnek spanyolajkúak, az alá a törvény alá esnek majd, mint Alaszka, ahol sok bennszülött nem beszél angolul. Határozatot hoztak arról is, hogy a Hawaii-szigeteken élő ázsiaiakat és az amerikai indiánokat védelmezni kell. A képviselőház törvényjavaslatát a szenátus várhatóan megszavazza, a kormány feladata csak az lesz, hogy a végrehajtást szorgalmazza.

Kleridesz sikraszállt a szovjet javaslat megvalósításáért

A Biztonsági Tanács ciprusi vitája

(AFP) A Biztonsági Tanács hétfőn befejezte ciprusi vitáját. Az ülésen Glavkosz Kleridesz, a ciprusi görög, és Vedat Celik, a ciprusi török közösség képviselője fejtette ki elképzeléseit a szigetországból kialakult válságos helyzet megoldásáról.

Kleridesz a ciprusi képviselőház elnöke felszólalásában mélyszéles aggodalmát fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy ha a török fegyveres megszállás következtében kialakult helyzetre nem találunk megoldást, megőrizheti-e országa egységét, szuverenitását, területi épségét és függetlenségét, s felszólított a ciprusi probléma igazságos és tartós rendezésének aktív és sürgős felkutatására.

Kleridesz kijelentette, hogy a két közösség képviselői között eddig Bécsben megtartott tárgyalások a ciprusi rendezés fő kérdéseiben *szákcúba* kerültek, s noha kifejezte készségét a tárgyalások folytatására, hangoztatta azt a véleményét, hogy ha a következő, júliusi forduló is eredménytelen marad, *kérdéses, célszerű-e folytatni a tárgyalásokat jelenlegi formájukban*. Ezzel kapcsolatban Kleridesz kijelentette, hogy a Biztonsági Tanácsnak a legkomolyabban foglalkoznia kell *egy nemzetközi ciprusi értekezlet összehívását indítványozó szovjet javaslat*tal.

Vedat Celik, a ciprusi török közösség képviselője felszólalásában *elutasította* az ENSZ égisze alatt tartandó nemzetközi értekezlet összehívását, mint a ciprusi válság békés rendezésének eszközt. A török fél az eddigi tárgyalásokon már előterjesztette egy közös föderatív átmeneti kormány megalakítására vonatkozó javaslatát, és „rendkívül komolyan” tartja magát ehhez a tervhez — hangoztatta Celik.

Giscard d'Estaing Varsóban

(MTI) Valéry Giscard d'Estaing francia köztársasági elnök kedden délután négy napos hivatalos látogatásra a lengyel fővárosba érkezett. Utjával Edward Gierek 1972. októberében Párizsban tett látogatását viszonyozza.

A francia államfő és kíséretének tagjait a varsói repülőtéren Edward Gierek, a LEMP KB első titkára, Henryk Jablonski, az államtanács elnöke, Piotr Jaroszewicz miniszterelnök és a lengyel politikai és közélet más vezető személyiségei fogadták.

A francia államfő varsói tárgyalásai nak eredményeként több fontos politikai és gazdasági megállapodás aláírása várható.

Spanyol-amerikai támaszpont-tárgyalások

(AFP, AP) Az Egyesült Államok és Spanyolország képviselői hétfőn Washingtonban megkezdtek az újabb tárgyalásokat a Spanyolországban levő amerikai támaszpontok jövőjéről. Az amerikai küldöttséget McCloskey utazó nagykövet, a spanyol delegációt Juan José Rovira külügyminiszter-helyettes vezeti. A támaszpontokra vonatkozó szerződés

ugyan csak szeptemberben jár le, de a megújításra vonatkozó tárgyalások már a múlt ősszel megkezdődtek. Spanyolország a szerződés meghosszabbításáért igen magas „árát” akar szabni: a *három légi és egy haditengerészeti bázis használatá fejében védelmi szerződés megkötését és más feltételek teljesítését követeli* a washingtoni kormánytól.

A japán ultrajobb támadásba lendül

Élías Béla, az MTI tokiói tudósítója jelenti:

Az orvosok kedden pihenőt rendeltek el *Miki Takeonak*, Japán hatvannyolc éves miniszterelnökének. Mint jelentették, hétfőn, Szato Eiszaku volt miniszterelnök temetési gyászszertartásán az ultrajobboldali Japán Hazafiak Párt egyik vezető személyisége több ezer tanú jelenlétében *arcul ütötte az idős politikust*. A rendőrségi vallatás során kiderült, akár meg is gyilkolhatta volna, mert *egy vadászkész volt a zsebében*. Ez a tény, megfigyelők szerint megerősíti azt a feltételezést, hogy a merénylet demonstratív jellegű volt, és csupán arra szolgált, hogy

elriassza Miki Takeót az atomsorompó-egyezmény ratifikálásának politikájától, és tudtul adja, a japán szélsőjobboidak nem nézi jó szemmel a miniszterelnök politikáját.

Tokiói politikai és sajtóköri körökben számos kényelmellen kérdés tesznek fel a „demonstratív merénylet” kapcsán. Mindenekelőtt azt, hogyan lehetséges, hogy a helyszínen tartózkodó százötven rendőr közül egyetlenegy sem ismerte fel a merénylőt, akit eddig ötvenötötör tartóztattak le ultrajobboldali tevékenység miatt, és pártja képviselőjében évek óta agitál a császári militarizmus visszaállítását.

Utazás Venezuelában I.

Olajkút és fejőstehén

ményében. Munka azonban nem nagyon akad. Hivatalos adatok szerint a munkanélküliek száma 500 ezer körül van; s ez még nem tartalmazza a részleges munkanélkülieket. A ranchitók lakosai számára vajmi keveset mond az, hogy 1973 és 1974 között az egy főre jutó nemzeti jövedelem 1250 dollárról 2100 dollárra emelkedett.

A „nagy nemzeti kalácsból” — az évi 10 milliárdos olajbevételeiből — 89 százalékot tör le magának a lakosság öt százaléka; a lakosság 40 százalékának nem jut több, mint a nemzeti jövedelem öt százaléka. Gumersindo Rodríguez tervezési miniszter figyelmeztetőleg szólt a nagytőkéhez: „Ha továbbra is hagyjuk, hogy a gazdagság koncentráldjék és nem figyelünk föl a gazdagság elosztásából eredő súlyos problémákra, bűnrészessékké válunk oly mérvű társadalmi feszültségekben, amelyek végül forradalmi folyamatba döntenének bennünket. Ez pedig, sajnos, a mi országainkban nem megoldás. Eddig minden alkalommal csak az anarchiához, a gazdagság elpusztításához és az ország romba dőléséhez vezetett.”

Gumersindo Rodríguez nem magányos hang a kabinetben belül. Megnyilatkozásai Carlos Andrés Pérez államfő véleményét tükrözik. Az elnök, aki a magát szocialdemokratának valló Demokratikus Akciópárt (AD) színeiben került hatalomra tavaly, tisztán látja az országot feszítő ellentéteteket: az „égből pottyant” olajmánnát, egyfelől annak mohó felhabzsolását, másfelől a „lakomából” kirekeszteteket. Erről szólott dr. Carlos Canache Mata, a Kormánypárt, a Demokratikus Akció főtitkára is, aki hivatalában fogadott.

Canache Mata kiemelte: az elnök *adópolitikájával* is igyekszik segíteni a jövedelem újraelosztását. Márciusban nyolc

adótervezetet terjesztett a parlament elé. Az AD demokratikus, népi, nacionalista és forradalmi pártnak vallja magát — folytatta a főtitkár —, s éppen ezért nagyarányú szociális programot kíván megvalósítani. A párt nem feleli, hogy szavazói közt nagy arányban képviseltették magukat a dolgozó rétegek — mondotta Canache Mata.

Milyen intézkedéseket hozott eddig Carlos Andrés Pérez (akit a venezuelai sajtó és a köznyelv röviden csak CAP-ként emleget kezdőbetűi után)?

EGYIK ELSŐ INTÉZKEDÉSE a bérminimum megállapítása volt; ezt napi 15 bolívarban (4,28 bolívar = 1 USA-dollár) rögzítették. Húsz százalékkal emelték a béréket, megállapították az úgynevezett „articulos populares” (népi árucikk) listáját és rögzített árát. Sor került a munkanélküliséget enyhítő akciókra is: a kormány dekrétumokkal állatstallók ezreit helyezte el a köztisztasági vállalatnál és egyebütt. Kissé meglepődve tapasztaltam, hogy szállodámban, ahol két évvel ezelőtt a vendégek maguk kezelték az automata liftet, az idén már négy fiatal nyomkodta a gombokat. CAP ugyanis rendeletet hozott: minden lift mellé lifttest kell alkalmazni. A másik vitatott és a munkáltatók részéről támadott rendelkezés szerint minden magánvállalkozás köteles öt százalékkal bővíteni a fizikai dolgozók létszámát. Az elnök úgy véli: ily módon százezzerrel lehetne növelni a munkaadalmak számát.

A Fedecámaras, a venezuelai gyáripárosok nagy hatalmú szervezete felháborodottan reagált az elnöki döntésre. Dr. Martínez Villasmil, a venezuelai GYOSZ volt vezetője szerint a döntés „kitolás” a vállalkozókkal. A nagyiparos — nem kis cinizmussal — így kommentálta

az intézkedést: „Van elég állás, csak szakképzett munkaerő nincs. Az az igazság, hogy a venezuelaiak kényelmesek és nem szeretnek dolgozni...” Pedig szeretnek dolgozni, legföljebb a venezuelai nagytőke nem szeret fizetni, noha volna miből. Az ENSZ egyik ismert fejlesztési szakembere, *Merhab* szerint Venezuelában rendkívül magas a magánvállalkozás évi profitja: az alaptőke 25 százaléka.

A VÁLLALKOZÓK ellentámadásba lendültek. A gazdasági körök hangadó lapja, a *Mensaje Económico-financiero* egyik száma egyenesen „vörösnek” próbálja lefesteni a reformok útját követő kormányzatot. Így ír: „A vásárc, majd a köölaj államosítása, a Kubával főlve diplomáciai kapcsolatok után — *mi várunk?* Merről fogják most támadni a tőkét és a magánkezdeményezést? Heves kampány indul-e olyan külföldi cégek ellen, amelyek az országban megtelepedtek, mint a Sears, a General Electric, a Pepsi Cola és mások, amelyek hozzájárultak az ország fejlődéséhez, s a munkaalkalmak, a stabilitás forrását jelentik? Vagy pedig a helyi vállalkozóknak mennek neki, azoknak, akik homlokuk izzadságával szereztek maguknak tekintélyt a nemzetgazdaságban?” — kérdi a nagyipar fölháborodott orgánuma.

Emlékeztetőül ismét a számok: a lakosság négy százaléka rendelkezik a nemzeti jövedelem 89 százaléka fölött. De a hazai kapitalisták üzemei csupán öt százalékkal járulnak hozzá a nemzeti jövedelemhez (lévén a többi olajbevétel s egyéb). A tőke — mint Caracasban mondták beszélgető partnereim — kényelmes; nem a termelés és az ország fejlesztésén töri a fejét. Szívesebben venné, ha az olajjövedelmekhez férközhetne közelebb. Az államot sokan fejőstehének nevezik: az elnök szerint egyre soványodó tehén lesz a következő évtizedekben, ha az olajbevételek felélése így folytatódik, mint eddig. A hét bő esztendőre hét szűk jöhet.

(Folytatjuk)

M. L.

CARACAS KÖZPONTJÁIG jó harminc kilométer lehet az út a Simón Bolívar repülőtérrel. Az impozáns, több sávú autószerda tömve kocsikkal: vasárnap este van, aki csak tehetné, a tengerparton töltötte a vikendet. A forgalmi dugó ijesztő méretű. Becslések szerint a kétmillió fővárosban csaknem négyszázezer kocsi fut. A sztráda szélén, a leállósávon — harminc kilométer hosszan — lerobbant kocsik tömege. A mindent előre látó amerikai technológia csődjé: a hatalmas cirkáló többségének hűtőjéből — víz és szakszerűtelenség — ömlik a gőz.

— A technológiai folyamat végtermékét — magyarázza útítársam — megveszik. Pénz van rá. Ami hiányzik: a műszaki kultúra. Ez a harmadik világbeli ország — látszólag a fogyasztói társadalomban él — struktúrái viszont azonosak más fejlődő országokéival.

Valóban így lenne? Caracas irigylésre méltó képet mutat az első pillantásra. A város belső részét is a magasban futó autópályák, bonyolult forgalomelosztó viaduktok hálózák be. A legutóbbi autópálya rekordidő, öt hónap alatt készült el — az elnökválasztás előestéjére...

Szállodámban, a Hotel Residencia Montserratban minden szobában japán hűtőszekrény, japán hordozható televízió. S a Montserrat csupán a csöndes közép-szállodák osztályába tartozik. A szálló Portofino nevezetű bárjában francia és olasz italokat kínálnak; a marhahús kolumbiai, a csirke pedig a Rockefeller család monopóliumából származik. Egy külföldi üzletembertől megköltendő adatot hallok: Venezuela világelső az egy főre jutó pezsgőimportot illetően.

AZ ÉREM MÁSIK OLDALÁN — nemcsak jelképesen, valóságosan is —, ahol a felhőkarcolók véget érnek, ott kezdődnek a szegényhegyedek, a *ranchitók* nevezett bádögvárosok. A caracasi völgyet övező hegyek oldalán véges-végig favagy bádögkunyókkal terjeszkedik a város. A lakók többsége mezőgazdasági vidékekről jött fel a fővárosba munka re-

Honecker moszkvai látogatása

(ADN) Az SZKP Központi Bizottságának meghívására kedden délelőtt rövid baráti látogatásra Moszkvába érkezett Erich Honecker, az NSZEP KB első titkára.

A vnuokvói repülőtéren Honeckert Leonid Brezsnyev, az SZKP KB főtitkára üdvözölte. Fogadására megjelentek még Konsztantyin Katusev, az SZKP KB titkára, valamint Harry Ott, az NDK moszkvai nagykövete.

Később találkozóra került sor Leonid Brezsnyev és Erich Honecker között. Az NSZEP Központi Bizottságának első titkára a nap folyamán hazautazott Moszkvából.

(MTI) A megbeszélésről kiadott közlemény rámutat: megvitatták a Szovjetunió és a Német Demokratikus Köztársaság közötti kapcsolatok továbbfej-

lesztésének alapvető fontosságú kérdéseit, politikai, gazdasági, tudományos-műszaki, kulturális és egyéb területen.

Az SZKP és az NSZEP vezetői megvitatták a nemzetközi problémák átfogó körét. Kifejezték azt a meggyőződésüket, hogy megtörtént mindaz, ami szükséges az európai biztonsági és együttműködési értekezlet zárószakaszának júliusban legmagasabb szinten való megrendezése érdekében.

Leonid Brezsnyev és Erich Honecker, kifejezve pártjuk központi bizottságának, minden kommunistának, minden dolgozónak akaratát, hangsúlyozták azt a megmásíthatatlan szándékukat, hogy tovább fejlesztik, magasabb szintre emelik a Szovjetunió és az NDK testvéri népeinek sokoldalú együttműködését és barátságát.

Szadat: Washington vajjon színt Felszólítás a palesztin kormány alakítására

(Folytatás az 1. oldalról)

terelnök washingtoni látogatása után kialakult helyzettel kapcsolatos véleményét. Szadat kifejtette: kedvezőnek ítéli meg azt, hogy — miként arra Salzburgban biztosítékot kapott — az Egyesült Államok nem törekszik a közel-keleti állapotok befagyasztására. Ugyanakkor sürgette Fordot, határozza meg pontosabban az amerikai álláspontot, vajjon nyitabban színt a Közel-Kelet alakulásáról.

Ha az Egyesült Államok kötelezettséget vállal arra, hogy Genfben, a Szovjetunióval együttműködve, a Biztonsági Tanács 242. határozata alapján, valamennyi érdekelt fél bevonásával a helyzet megoldására törekszik, akkor Egyiptom elmegy a svájci konferenciavárosba — mondta Szadat az interjúban. Azt is kijelentette, hogy a salzburgi tanácskozások nyomán úgy látja, lehetőség van a genfi értekezlet összehívására és ott a korábban megrekedt lépésről lépésre diplomácia folytatására.

Foglalkozott Szadat a palesztinai képviselő kérdésével is. Felhívta a palesztinai felszabadítási mozgalmat, alakítsa kormányt, mert ez — az egyiptomi elnök véleménye szerint — lényegesen megkönnyítené a helyzetet. Egy palesztinai kormány megalakulása esetén nem vol-

na vitás, ki képviselje a palesztinaiakat Genfben — mondotta.

(AP) Az amerikai rádióállomások vezetőinek találkozásán Henry Kissinger amerikai külügyminiszter a Közel-Keletről szólva kijelentette, a Ford-kormányzat „nagyobb erőfeszítésre” készül annak érdekében, hogy elősegítse a békés rendezést. Egy újabb háború — amelynek lehetőségére rövid beszámolójában kettőször is utalt — katasztrófát jelentene a felek számára, anélkül, hogy a helyzetet alapvetően megváltoztatná.

(Reuters) Az Egyesült Államokban tett látogatásáról hétfőn hazatért Jichak Rabin izraeli miniszterelnök Tel Avivba érkezésekor adott nyilatkozatában rámutatott, országa tanult a Kissinger-féle közvetítő misszió kudarcából és nem hajlandó lényeges döntéseket hozni, mielőtt a rendezés valamennyi alkotó eleme elérhető közelségbe kerül. Azt állította, hogy megszűnt a feszültség az amerikai — izraeli kapcsolatokban, de hozzátette, hogy tárgyalásai során „kölsönösen nem mindent fogadtunk el abból, amit a másik mondott”.

(UPI) Abdel Halim Khaddam szíriai miniszterelnök-helyettes és külügyminiszter a libanoni vezetőkkel tartott tárgyalásait befejezve, kedden visszautazott Damaszkuszba. Khaddam külügyminiszter és Hikmat Sehab, a szíriai fegyveres erők vezérkari főnöke négyórás megbeszélést tartott Frangie libanoni elnökkel és a politikai pártok vezetőivel.

Az olaszországi választások végeredménye

(MTI) Az Olasz Kommunista Párt minden eddigi felülmúló választási sikerét hozta a hétfőn véget ért tartományi választás. A 15 rendes tartományban, a tartományi gyűlések képviselői helyeiért rendezett szavazásban a kommunisták jelöltjei az érvényes szavazatok 33,4 százalékát kapták. Kisebbségi mértékben, de szavazatokat nyert az Olasz Szocialista Párt is. A Kereszténydemokrata Pártot érzékeny veszteségek érték, amelyeket csak a szélsőjobbaldaltól átvett szavazatok enyhítenék valamelyest.

	millió szavazat	százalék	képviselő
Olasz Kommunista Párt	10,1	33,4	247
POUP — Manifesto	0,3	1,4	8
Szocialista Párt	3,6	12,0	82
Kereszténydemokrata Párt	10,7	35,3	277
Szociáldemokrata Párt	1,7	5,6	36
Republikánus Párt	0,9	3,2	18
Liberalis Párt	0,7	2,5	11
Újfasista Párt	2,0	6,4	40
Egyéb listák		0,2	
Összesen:	30,0	100,0	719

Marad a koalíció Portugáliában

(Folytatás az 1. oldalról)

A República című lapot a vezetőség kérésére záratta be a hadsereg május 19-én, azt követően, hogy a dolgozók az újság irányvonalának megváltoztatását követelték. A Portugál Szocialista Párt a szerkesztők és a dolgozók vitájának jelentőségét mértéktelenül eltúlozva, az ügyet úgy tüntette fel, mintha a „sajtószabadság” megsértéséről lenne szó, és azzal fenyegetőzött, hogy a szocialista miniszterek kilépnek a kormányból.

Mikor a szerkesztők nem voltak hajlandók elfoglalni munkahelyüket, a laphoz kivezényelt COPCON-egység parancsnoka átnyújtotta a kapu kulcsának másik példányát a dolgozók képviselőinek, újabb pecsétet helyezett el a kapun.

Az operatív parancsnokság (COPCON) megbízott tisztje kedden reggel ismét

Enrico Berlinguer, az OKP vezetője többek között kijelentette még: „A szavazás egyértelműen arra mutat, hogy a tömegek változást követelnek a vezetési módszerekben és irányokban. Fordulatra van szükség a demokratikus intézmények megerősítésére és igazi megújító politika irányában. Ezt tükrözi az általános balra tolódás, amely világos ítéletet mondott a kereszténydemokrata vezetés kommunistaellenes, idejét múlt politikai vonala fölött.”

BUKARESTBEN kedden folytatódott a hivatalos tárgyalások Nicolae Ceausescu, a Román Kommunista Párt főtitkára, Románia elnöke és Todor Zsivkov, a Bolgár Kommunista Párt Központi Bizottságának első titkára, a Bolgár Államtanács elnöke között.

LUIS CORVALÁN életének megmeneküléséért felhívást intézett az amerikai közvéleményhez Henry Winston, az Egyesült Államok Kommunista Pártjának országos elnöke és Gus Hall főtitkár.

megjelent a kulcsokkal a szerkesztőség épületénél, de minthogy a lap irányítói különféle biztosítékokat követeltek a hatóságoktól a nyomdászokkal szemben, a megbízott tiszt eltekintett a pecsét elmozdításától.

A COPCON kedden hajnalban kiadott közleményében ugyanakkor megállapította, hogy a lap megjelenése körül kialakult újabb nehézségeket a lap vezetőségére hárul a felelősség, mert teljesen ellentmondásos magatartást tanúsított, és semmibe vette a forradalmi tanács döntéseit, valamint a munkához való jog biztosítását.

(AFP) Befejeződtek a mozambiki függetlenségét előkészítő tárgyalások — adja hírül a tárgyaló felek (Portugália, illetve a FRELIMO) kedden kiadott közös közleménye.

Mozambik függetlenségét június 25-én kiáltják ki.

TÍZMILLIÓ

A könnyező madonnákról gyakran kapnak számrára legendák 1974-ben Olaszországban. A falusi templomok oltárképei azért sirták el olyan gyakran magukat, mert „kommunista veszély” fenyegette az olasz demokráciát. A csodákkal is operáló kampány — a kormányban töltött rövid egy esztendő után — a kommunisták kirekesztéséhez vezetett. Az antifasiszta harc fő ereje, az OKP ellenzékbe szorult, s Itáliában elkezdődött a kereszténydemokrácia csaknem harminc éves uralma.

Az idén júniusban a tartományi választási kampány alatt az 1947-es csodák — mint az OKP lapja, a *Rinascita* írta — furcsa módon, több helyütt ismét megismétlődtek. A könnyek azonban, úgy tűnik, nem hatottak meg a választókat. A hidegháborús évek reklámpsichológiájának fogásai immár csődöt mondtak. Ugyanúgy, akár az anarchia rémének, vagy annak a nemzeti katasztrófának az örökös emlegetése, amelyet nagyobb arányú szavazatvesztésük esetére jósoltak a kereszténydemokrata vezetők az olasz választópolgároknak.

A DC — a kereszténydemokrata párt — évtizedek óta szabadságot ígér szavazóinak. Jelvényén, a keresztet pajzson ott áll a *Libertas* szó. A milánói *Panorama* című lap karikatúrasorozatán *Fanfani* DC-pártfőtitkár mutatja be, amint a „szabadság” gyakorlati megvalósításán ügyködik. „Szabadságot adott” az MSI újfasisztáival kapcsolatban levő *Miceli*-nek, a katonai elhárítás vezetőjének és *Henkén*-nek, aki az olasz vezérkart képviselte a NATO déli szárnyában, *Saccuccin*-nak, az újfasiszta párt parlamenti képviselőjének, aki DC-honatyák szavazataival mentette a bőrt a kiadatástól és a börtöntől. „És még nem fejeztük be — mondja a karikatúra hőse — számunkra a »szabadság« még folytatódik.”

A liberális hetilap „fummtojása” — mi-ni képregénye — a kereszténydemokrácia gyenge pontjára tapint rá. Az egyre forróbb olasz politikai klímában a DC — mint a vaj — lassan elolvad. A folyamat persze hosszú, de választásról választásra csökkenő tendenciát mutatnak a pártra leadott voksok. Az okok köteleket tolnak meg. Egy tény: a kereszténydemokrácia már megalakulása — a világháború befejezése után — sem a semmiből jött létre. Történelmi hagyományok, az ország nagy tömegeinek mélyen gyökerező katolicizmusa voltak azok a premisszák, amelyek annak idején szinte predesztinálták egy katolikus párt létrehozását.

A Vatikán segítségét élvező DC a választás eredmények tekintetében annak a közös nevezőnek, amelynek alapján vezető párt lehet. A vallásosság — a könnyező Szűz Mária példája mutatja — egy ideig elegendő lehet kohéziós erőnek, de nem végig. Volt még egy előnye a DC-nek: az európai történelem egyik legtapasztaltabb és legjobban szervezett, mindenütt jelenlévő ereje segítette: az egyház. Az a katolikus egyház, amely az olasz Dél legeldugottabb falvaiban is ott van; ott, ahol a legtekintélyesebb ember a helyi plébános.

Évek múltával mégis egyre nyilvánvalóbb lett a kereszténydemokrácia válsága. Magyarán csupán egy lehetőség: a DC, amely — szavakban — minden hívő pártjának vallotta magát, voltaképpen a kör négyzösgítésének nehéz problémáján fáradozott. A katolikus munkának nem lehetett ugyanaz a politikai-gazdasági érdeke, mint a töle fényvívni társadalmi távoltságban élő milliómosnak. A katolikus párt össznépi jellegének mítosza abszurdum, mert osz-

tályok fölött álló politikai erő nem létezik.

A hatvanas évek gazdasági konjunk-túrája, az „olasz csoda”, ahelyett, hogy megszüntette volna a társadalmi különbségeket, még nyilvánvalóbbá tette az egyes osztályok-rétegek között meglevő szakadékot. A DC kénytelen volt vállalni önnönmagát: azt, hogy főleg a tehetősebb hívők pártja. Mindez természetesen a párt vezetésének és szavazóinak egyre jobboldalibb jellegében kristályosodott ki. Ahogyan növekedett az osztályalapokon fellépő kommunisták tömegbefolyása, úgy próbált a DC újabb és újabb jobboldali hívekre szert tenni: például, mint *Andreotti* kormányzása idején, kockéztatni, akár a szélsőjobboldallal is.

Olaszország második legnagyobb politikai ereje, a kommunista párt harca ellenkező előjélű, világos stratégián alapult. Soha nem próbálta senkivel elhitetni, hogy „minden olaszok pártja”, amely képes tőket és munkát összehozni. Viszont miközben vállalta azt, hogy a nagytőke ellenfele, igyekezett megértetni, hogy létének alapja a munkássztyál, s azon túl valamennyi dolgozó — hívó vagy nem hívó — társadalmi érdekeinek képviselője. Az a több mint tízmillió olasz polgár — a választók 33,4 százaléka — akár a kommunista párt adta voksát, korántsem tagja az OKP-nak. S nem is lesz azzá mellette leadott szavazatával sem. Vagy szimpatizáns, vagy olyan gondolkodó állampolgár, aki a kereszténydemokrata „monokultúra” után, az OKP programjában lát alternatívát s kiutat a robbanásokat visszahangzó olasz zsákutcából.

A kereszténydemokrácia választási kampánya nem az elmúlt időszak kormányzati eredményeinek ecsetelésére épült; ez módfelett nehéz is lett volna. A DC-vezetés a hangsúlyt — mint mondtuk — az anarchia rémére és az ígéretekre tette. A kommunisták — s részben a szocialisták — tényeket tettek az asztalra: annak a három tartománynak az eredményeit, amelyekben kommunista, illetve kommunista-szocialista helyi önkormányzat intézi az ügyeket. Emilia-Romagna, Umbria és Toscana — a „vörös övezetek” — példája ragadó volt. Az olasz politikai térképen a DC nem egy „tisztá fehérnek” tartott tartománya színt váltott.

Milyen tanulságot von le a vasárnapi leckeiből az olasz kereszténydemokrácia? — ez olyan kérdés, amelyen eddig még nem is gondolkodtak Romában. A kommunista javaslatára eddig minden alkalommal adott nemleges válasz ma már módosítani kell. A DC még a balközép pártokkal koalícióban sem kormányozhat úgy a maga 35,3 százalékaival, hogy baloldali ellenzékében ott legyen Itália 34,6 százaléka. Az Olasz Kommunista Párt javaslata a „történelmi kompromisszumra” ma is érvényes. Az OKP hajlandó részt vállalni a kormányzásból a még ma is jelentős tömegeket képviselő kereszténydemokratákkal és a többi demokratikus párttal együtt. A „compromesso storico” azonban olaszul nem azt jelenti, amit a DC-ben sokan érteni szeretnének rajta: nem elvtelen kompromisszum — mondotta Berlinguer, az OKP főtitkára. A kompromisszum jelentése olaszul is, latinul is — kötelezettségvállalás. Kötelezettség a 10 100 000 szavazóval és egész Olaszországgal szemben.

Kétségtől alkalmasabb eszköz az olasz belpolitikai élet megszilárdítására, mint a megrendelt, propagandisztikus csodák...

MAJOR LÁSZLO

Rokonszenvtüntetések Indira Gandhi mellett

(ADN) Fakhruddin Ali Ahmed, India államfője hétfőn elutasította a jobboldali ellenzék vezetőinek azon követelését, hogy az allahabadi bíróság ítélete alapján függeszse fel Indira Gandhit miniszterelnöki tisztségéből. Az elutasítást követően a jobboldali politikusok üldözésként kezdték az elnöki palota előtt. Az államfő hétfőn fogadta Indira Gandhit.

(TASZSZ, Reuters) Országsszerte folytatódnak az Indira Gandhit és kormány politikáját támogató rokonszenvtüntetések. Mint az Indiai Szakszervezeti Kongresszus nyilatkozata kiemeli, a reakció a miniszterelnök személyében a kormány egész irányvonalát vette célba.

Ha a fellebbezési időszakban Indira Gandhi nem maradhat hivatalában, akkor a párt kérheti ideiglenes pártvezér kinevezését. A párt egyelőre kifelé egy-

séges abban, hogy támogatja Indira Gandhi miniszterelnök hivatalban maradását az őt sújtó elmarasztaló bírósági végzés ellenére.

Thaiföld javítja kapcsolatát Kínával és a VDK-val

(AP) Thaiföld és a Kínai Népköztársaság diplomáciai kapcsolatai felvételének előkészítésére kedden Pekingbe utazott a thaiföldi kormány öttagú küldöttsége. A delegációt Anand Panjaracsun, Thaiföld washingtoni — a Mayaguez-ügy miatt hazarendelt — nagykövete vezeti.

(UPI) Csaticsa Csunhavan thaiföldi külügyminiszter kedden Bangkokban közölte: a VDK külügyminisztériumától meghívást kapott, hogy a két ország viszonyának javításával kapcsolatos további tárgyalások céljából július 10. és 20. között látogasson el Hanoiba.

KÖZÉLET—DIPLOMÁCIA

Losonczy Pál üdvözlő távirata

Losonczy Pál, az Elnöki Tanács elnöke táviratban fejezte ki jókívánságait dr. Kristján Eldjárn köztársasági elnöknek Izland nemzeti ünnepe alkalmából.

Sarlós István fogadta a szocialista országok népfrentmozgalmainak küldöttségeit

Sarlós István, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Hazafias Népfrent Országos Tanácsának főtákará kedden a népfrent Belgrád rakparti székházában fogadta a szocialista országokban működő népfrentmozgalmak és -szervezetek második, június 18—20. között Budapesten sorra kerülő tanácskozására érkezett bolgár, csehszlovák, kubai, lengyel, mongol, NDK-beli, román, szovjet küldöttségeket, valamint a VDK-beli testvérszervezet megfigyelőjét.

Az igen szívélyes, baráti légkörű találkozáson részt vettek dr. Szentistványi Gyuláné, dr. Molnár Béla és S. Hegedűs László, a HNF OT elnökségének tagjai, az országos tanács titkárai. A vendégeket tájékoztatták népfrentmozgalmunk helyzetéről, valamint a szerdán megnyíló tanácskozás napirendjén szereplő kérdésekről.

Elutazott az NSZEP pártmunkásküldöttsége

Kedden hazautazott a Német Szocialista Egységpárt Központi Bizottságának pártmunkásküldöttsége, amely az MSZMP KB meghívására Hubert Egemann-nak, az NSZEP KB osztályvezetőjének vezetésével június 9—17-e között látogatást tett hazánkban. A küldöttséget fogadta Dr. Nemeth Károly, a Politikai Bizottság tagja, a Központi Bizottság titkára. A delegá-

ciót a Ferihegyi repülőtérén Párdi Imre, a KB tagja, a KB osztályvezetője búcsúztatta. Jelen volt Günter Pätzolt, az NDK budapesti nagykövetségének tanácsosa.

A Szovjetunióba utazott a Legfelsőbb Bíróság küldöttsége

A Legfelsőbb Bíróság küldöttsége a Szovjetunió Legfelsőbb Bírósága elnökének, L. N. Szmirnovnak a meghívására dr. Szakács Ödön elnök vezetésével kedden Moszkvába utazott. Az egyhetes látogatás során tanulmányozták az ottani legfelsőbb bíróság elvi irányító tevékenységét, a bíróságok munkáját, és kicserélik tapasztalataikat. A delegációt a Ferihegyi repülőtérén dr. Gellért György, a Legfelsőbb Bíróság elnökének helyettese búcsúztatta. Jelen volt a búcsúztatásnál a Szovjetunió budapesti nagykövetsége és a Külügyminisztérium képviselője.

Megbízólevelét átadása

Lőrincz N. János, a Magyar Népköztársaság új stockholmi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete hétfőn átadta megbízólevelét XVI. Károly Gusztáv svéd királynak.

Kitüntetés

Az Elnöki Tanács Balázs Mihályt, a Köznevelés főszervezőjét, a lap első száma megjelenésének 30. évfordulója alkalmából, a Köznevelésnél eltöltött csaknem két évtizedes munkája elismeréseként a Munka Érdemrend arany fokozatával tüntette ki. A kitüntetést dr. Polinszky Károly oktatási miniszter adta át. A kitüntetés átadásánál jelen volt dr. Kornidesz Mihály, az MSZMP KB osztályvezetője.

A nők egyenjogúságáért

Újságírók nemzetközi szemináriuma Budapesten

A nők nemzetközi éve alkalmából Budapesten, a MUOSZ székházában tanácskoztak 17 ország nő- és családi lapjának 30 munkatársa. A MUOSZ kezdeményezésére az UNESCO és a női és családi sajtó munkatársai nemzetközi szervezetének (AIJPF) közös rendezésében megvittatták, hogy a nők gazdasági, társadalmi, politikai egyenjogúságáért folytatott küzdelem miként tükröződik a sajtóban. Vasárnap dr. Földes Anna, a Nők Lapjának rovatvezetője, hétfőn Jacqueline Chabaud, az AIJPF főtákará tartott referátumot.

Joel Blocker, az UNESCO tájékoztatói irodájának igazgatója, a szeminárium elnöke keddi sajtótájékoztatóján elmondotta: szükség van a női és a családi sajtóra, nemcsak azért, hogy tájékoztassa a közvéleményt a nők gazdasági, társadalmi helyzetéről, hanem hogy előmozdítsa a nők egyenjogúságáért folytatott küzdelmet az egész világon.

A vendégek a június 20-ig hátralevő napokban megismerkednek a magyar nők gazdasági, társadalmi helyzetével, élet- és munkakörülményeivel, az érdeklükben hozott szociális intézkedésekkel.

A Magyar Nők Országos Tanácsának elnöksége kedden este fogadást adott a női és családi sajtó munkatársai nemzetközi szervezete (AIJPF) tagjai tiszteltére, akik az újságírói szemináriumon vesznek részt. A fogadáson megjelent Joel Blocker, az UNESCO tájékoztatói irodájának igazgatója, a nemzetközi szeminárium elnöke, Mila Contini, az AIJPF elnöke, Jacqueline Chabaud, az AIJPF főtákará, valamint Komját Irén, a MUOSZ alelnöke, a nők nemzetközi éve magyar bizottságának tagja, a nemzetközi szeminárium magyar fővédnöke. A vendégeket Duschek Lajosné, az MNOT alelnöke köszöntötte.

Rendőrpórték 2.

Feketézők, felforgatók, dollárlovagok

Vidor Pál rendőr őrnagy energikus, ma is fiatal ember. Ez minden bizonnyal a sportnak köszönhető. Hosszú évekig élvonalbeli asztaliteniszezője volt a Dózsának, később ő istápolta az egyesület asztalitenisz-szakosztályát. Természetesen erre már csak a végre beköszöntött „békeidőben” futotta, addig mint rendőrnek, sok-sok feladattal kellett megbirkóznia.

— Egyáltalán, hogyan lett rendőr?

— Az eredeti szakmám vas- és fém-esztergályos. A felszabadulás napjaiban 21 éves voltam. A gyárak romokban heverték, a szakmámban azonnal nem helyezkedhettem el. Régi elképzelésem az volt, hogy valamelyik fegyveres testület kötelékébe lépek. Egy barátom segítségével felvettem az MKP Tisza Kálmán téri székházának őrszolgálatába, s ezt követően három hónap múlva rendőr lettem. Hogy aztán végleg a testületről maradtam? Hát annak már van romantikája. Képzelnék csak el egy akkori rendőrt. Elvégeztünk egy négyhetes gyorsfaló iskolát, és rendfokozat nélkül besoroztak bennünket a sebtében felállított karhatalmi zászlóaljba. Egyenruha, fizetés nem volt. Rendőr mivoltunkat egy karszalag és a madzaga kötött puská jelezte. Azt hiszem, ez akkoriban éppen elég is volt, hiszen vagy érzett kedvet az ember a nehéz munkához, vagy nem segített a legfényesebb egyenruha sem.

— Milyen feladatot kaptak a karhatalmisták?

— Közismert, hogy a felszabadulást követő hónapokban (sőt, egy-két évben) rendkívül rossz volt a főváros élelmiszerellátása. Ugyanakkor virágzott a fekete-kereskedelem, akinek aránya, szőrméje vagy más konvertibilis értéktárgya volt,

az vásárolhatott a feketézőktől újszólván mindent. Az első teendő tehát a feketeplac felszámolása és a gazdasági bűnözők kézre kerítése volt. A létrehozott gazdasági rendőrséggel karöltve végeztünk razziákat a Teleki téri és más piacokon, valamint a gyorsan megnyitott Andrassy úti kávéházakban. A dollárlovagok, arannyal üzerkedők hamarosan észrevehetők, oda a biztonságuk. Éjszakaiót hajnalig a híres „R”-csoport fésültte át a főváros rossz hírű mulatóit, nappal pedig a gazdasági rendőrség és a karhatalom gyűjtötte össze a „neppereket”. Erdekességként említem: a főváros lakosságának elégtételként szolgált, hogy a gazdasági bűnözőket, feketézőket, árdragítókat mindenki szemé láttára kísértük Csepelre. Akik addig munka nélkül gazdagodtak, a mások kiszolgáltatottságán gyarapították vagyonukat, az egyéb büntetés mellett arra is ítéltettek, hogy a martinkemencék mellett dolgozzanak, s valami hasznosat tegyenek a közösségért.

— A felszabadulást követő hónapokban a hatalomért küzdő, s a kommunista párt ellen acsarkodó pártok is sok munkát adtak a karhatalomnak.

— Egy alkalommal például bejelentés érkezett, hogy a reakció által felbujtott csőcselék rendőrtiszteteket gyilkolt Miskolc és Diósgyőr környékén. Az építőmunka szervezését támogató rendőrség ellenségére talált azokban, akik nyíltan hirdették, addig nem lesz termelés, amíg a tőkés tulajdonviszonyok, a tőkés hatalom nem áll vissza véglegesen.

Százhuszan indultunk Budapestre. Nem tudtuk, meddig tart a rendcsinálás, mit is tartogat a jövő, fél kiló szalonnát

Napirenden: a népességgazdálkodás

Nőtt a születések száma

Hajdú-Bihar megyében

Hajdú-Bihar megyében 1972-től ugrásszerűen emelkedett a születések száma, és tavaly elérte a 10 541-et. A megyei tanács végrehajtó bizottsága a közelmúltban értékelte a népességgazdálkodási feladatok végrehajtását és ennek során megállapították, hogy az év első negyedében a múlt évhez viszonyítva 16,3 százalékkal növekedett a születések száma, ugyanakkor 6 százalékkal csökkent a művi terhesség-megszakítások aránya.

A megye területén kiemelten foglalkoznak az egészségneveléssel. Igen eredményesek voltak az egészségnevelési csoport által szervezett egészségügyi hónapok, illetve hetek során a falusi lakosság körében tartott felvilágosító előadássorozatok, ahol a szakelőadók a többi között a családtervezéssel foglalkoztak. A témával kapcsolatos 81 előadásnak majdnem 5 ezer hallgatója volt, és a bemutatott filmeket pedig 20 ezren nézték meg. Debrecenben általános és középiskolákban is tartottak egészségnevelő órákat. Több általános iskolában megkezdtek a családi életre való nevelés tantárgyként való oktatását orvosok és pedagógusok együttes közreműködésével. A kedvező tapasztalatok alapján ez év őszétől a megye általános iskoláinak felében bevezetik ezt a tantárgyat.

A fogamzásgátló tabletták forgalma a megyében néhány év alatt 25 százalékkal emelkedett. A terhességmegszakításokkal kapcsolatban megállapították, hogy a bizottságok tevékenysége megfelel a célkitűzéseknek. Munkájukat lelkiismeretesen, nagy körültekintéssel végzik. A kérésmezők zöme 20—39 éves, magas azonban (10 százalékos meghaladó) a 15—19 évesek aránya. Az első fokú bizottságok döntését általában elfogadják, és igen kevés a fellebbezések száma.

A megye területén jelentős előrelépés történt a terhességvizsgálásban is. A várandós anyák az eddiginél több alkalommal kerülnek orvos elé. A cél az, hogy Hajdú-Bihar megyében minden várandós nő szü-

lés előtt 10—14 alkalommal jelenjen meg a gondozáson.

A születések számának emelkedése első sorban a Debrecenben működő két nagy intézményre, az egyetem női klinikájára és a megyei kórház szülészeti-nőgyógyászati osztályára hárított jelentős feladatot. A következő években a születések számának további emelkedésével számolnak. Az Egészségügyi Minisztérium a női klinika ágyszámának a növelésére 20 millió forintot biztosított. Ennek az összegnek a felhasználásával újabb 30 kismama és újszülött részére tudnak helyet biztosítani. A megyei tanács minden segítséget megad ahhoz, hogy a klinika fejlesztése jövőre befejeződjön. Ezenkívül is növelik a szülészeti ágyak számát, az úgynevezett intenzív szülészeti ágyak számát is. A megyei kórház bővítése során háromszázal több fekvőbeteg részére nyílik elhelyezés. Ennek során a szülészeti osztályt is bővíteni fogják.

A gyermekgondozási segélyt a megyében két évvel ezelőtt 9300-an vették igénybe, a legújabb adatok szerint a gyermekgondozási segélyt élvező anyák száma 12 700. Gondot fordítanak a gyermekélelmezés javítására is. A dolgozó anyák helyzetének könnyítésére az általános iskolai napközi otthonok befogadóképességét a IV. ötéves terv során a tervezett 4 ezerrel szemben tovább emelik. Ez év végéig 5540-nél több gyerek részére nyílik elhelyezési lehetőség. Ez azt jelenti, hogy a megye általános iskolai tanulóinak 28,1 százaléka veheti igénybe a napközi otthonokat.

Országsszerte nagy gond az óvónőhiány. Hajdú-Bihar megyében ennek enyhítésére több intézkedést hoztak. A hajdúböszörményi óvónőképző intézetben már évente 90-en végeznek és közülük 40 a megyében helyezkedik el. A berettyóújfalusi szakközépiskolában óvónőképző tagozatot létesítettek, ahonnan évente 72 óvónő kerül ki.

F. J.

Hídcsatákra emlékezve...

Lengyel József hídász mérnök a hídcsaták egyik vezéralakja volt. Nélküle lehetetlen felidézni a magyar hidak történelmét. Hármában beszélgetünk, itt van még Neiger Róbert volt hídász-művezető is.

Lengyel József emlékérmét mutat: az első újjáépült magyar híd, a Kossuth-híd emlékérmé. Lengyel József az első magyar, aki a kitüntetést megkapta. A győri vasgyár hajdani hídászműve, aki a munkásokkal arra vállalkozott, hogy jóformán a semmiből vagy hídak gyenge csőből ideiglenes útfőrt építsen Pest és Buda között. Hídat teremtettek a vasgyári hídászok a szovjet katonákkal az első élelmiszer-szállító kerekével

és egy kiló kenyert kaptunk útravalóul, ennek mindenesetre ki kellett tartani munkánk befejeztéig. Szedett-vedett autókra érkezünk az ipartelepre. Kemény, céltudatos fellépésünk kijózanítóan hatott a zavarosban halászókra, elfogtak a fő hangadókat és a bűncselekmények elkövetőit. A sors iróniája: végül is őket kellett megvédenünk a fehéborodott munkásoktól, akik meg akarták lincselni a gazfickókat.

Ez a hangulat megtalálható volt szinte az országban. Ez emberileg nagyon is érthető. A pince mélyéről előbújt, csonttá soványodott, idegileg megviselt emberek engesztelhetetlen gyűlöletet éreztek azok ellen, akiknek nyomorúságuk jó részét köszönhették.

— Ugyancsak nehéz volt rendet tartani azokban a napokban, amikor a népbizóságok itélkeztek az elfogott háborús bűnösök felett. A nép maga akart ítéletet hozni, illetve az ítéletet végrehajtani, s csak keserves munka árán tudtuk a rendet és a törvényesség betartását biztosítani.

Vidor Pál az elkövetkező években újszólván végigpróbálta a rendőri munka minden ágazatát.

Sarkad környékén öt rendőrőrs parancsnokává nevezték ki. Ott volt az első hídak építését biztosító rendőri alakulatoknál, majd a vasúti rendőrség kötelékében: később kerületi kapitányságokon töltött be fontos part- és állami funkciót, később a BM főügyeletről dolgozott.

A hajdani esztergályos, aki csupán néhány hónapos megélhetését akarta biztosítani azzal, hogy belépett a fegyveres testületbe, élethivatását találta meg a rendőri munkában. Három évtizedes rendőri múlttal a háta mögött, töretlen kedvvel ma is dolgozik a XIV. kerületi kapitányságon.

Esztergomi László

alá, a kis motyós kézi szekerek alá, szilárd átkelőt a gyalog caplató bakancsok alá. Az első hidat az életnek, a hitnek. Pedig akkor, 1946 januárjában jég zajlott a Dunán.

Villan az ezüst. Amiként fényltek a szempárok, amikor a Kossuth-hídon először özönlött át a tömeg.

Nagy csaták vártak még a győri hídászokra. Saját városuk hídait is rendbe kellett hozniuk. A városból kivezető hídakat, a soproniakat, aztán Szolnoknál a Tiszán át szintén utat kellett adni az építkező békének.

Győrtől a Kis-Duna-híddal kezdtek. A különleges, acélszerkezetes ívhíd szomorúan rogygatt a folyóba. Mellette kompon zsúfolódva közlekedett ember, állat, szekér, majd a másik oldalán később gyalogbíró fahidacska ácsoltak, arra jót, hogy megtalálja rajta keresztül egymást a város és Révfülke, a Szigetköz piactér falvai.

Következett a Rába-híd. 1934-ben, amikor épült, európai szenzáció volt, ötven méteres feszítávú, húsz tonna teherbírási hegesztett híd. Lengyel József, a tervezője maga sem hitte volna, mi mindent kibír. Kibírta a háromszérvényes felrobbantást. Olyannyira, hogy újjáépítéséhez elegendő volt a robbantott szelvények kiemelése és visszahelyezése.

Néhány száz méterrel odébb, szintén a Rába felett feszült a győri sétányi ket-tős híd. Mindkettő halálán volt. Iszap mosta roncsaik helyébe először fahidákat vertek, szovjet segítséggel. Lengyel József legmaradandóbb emléke ezekről a hidakról egy szekér fa. Életet, munkakedvet mentő szekér fa volt ez akkor. Egy szovjet hadnagy küldte a magyar mérnök lakására, mert fagyoskodott a családja. Amikor már Győr hídjait újjáépítették, az eredetiek helyén legalább ideiglenes átkelőt biztosították az összeköttetést a peremkerületek és a belváros közigazgatási és kereskedelmi központja között, akkor első dolguk volt a Rábán átvitelt vasúti hidak közül legalább egyet helyreállítani. Aztán tovább haladtak Sopron felé. Kisebbségűbb közúti hidak, az Ikva hídjai, a soproni vasúti híd, mind az ő kezükre vártak.

Lengyel József és Neiger Róbert egymás szavába vágva mesélnek, s egymást túlléptetve hárítják el maguktól az érdemeiket. Sőt! Nevek garmadája sorolják fel inkább: Balla Jánosét, Csáklér Gyuláét, Varga Gyuláét, Kelemen Józsefét, Bokori Jenőét, Károsi Ferencét, Kiss Józsefét, Varjú Kálmánét, Pánczél Péterét és még sokakat, akik üzemeztetőket, munkásként dolgoztak, amikor emberfeletti erőfeszítések nevelték a hőseket.

R. Z.

Hosszú az út a kiteljesedésig

A munkahelyi demokrácia a hivatalokban

Napjaink egyik lényeges elvi és gyakorlati kérdése a szocialista demokrácia, s annak részeként, alkotóelemeként a munkahelyi demokrácia kibontakoztatása. Jelentőségének megfelelő gyakorisággal szerezhettünk tapasztalatokat, olvashatunk-hallhatunk feldolgozásokat ennek kérdéseiről. Lényegesen ritkábbak azonban a munkahelyi demokrácia hivatali vonatkozásainak nyilvánosság előtt zajló vitái, eredményeinek összegezései.

Nemcsak „fogaskerekek”

Dr. Szabó Endrét, a Közalkalmazottak Szakszervezetének titkárát kerestük fel kérdéseinkkel.

— Ha nem tévedünk, az utóbbi esztendőben gyakran ütköztek össze a vélemények a hivatalok munkahelyi demokráciájának problémakörében. Miből eredtek ezek, s mennyire jutottak nyugvópontra a viták?

— Valóban, korábban voltak olyan nézetek, hogy a hivatalokban a munkahelyi demokráciának egyáltalán nincs, vagy csak nagyon korlátozott terjedelemben van tere. Egyszerűen szólva: nincs szükség beleszólásra ott, ahol az irányítás centrális, a tevékenységet központi utasítások, jogszabályok határozzák meg, ebből eredően például az államigazgatási apparátus valamennyi „fogaskereke” ezek végrehajtója. Látszólag elfogadható ez az álláspont, talán még vonzó is tűnik. Felmerül azonban a kérdés, mennyire van erkölcsi alapunk a köztisztviselőket társadalmi vonatkozásban a közügyekért érzett nagyobb felelősségre, jobb munkára ösztönözni, ha ugyanakkor hivatali szervezetükben kétségbe vonnánk jogaikat és kötelességeiket abban, hogy a munkájukkal és az életkörülményeikkel kapcsolatban hallassák szavukat. Nem is beszélve arról, hogy ezzel megfosztanánk a közhivatalok belső tartalékait attól az erőforrástól is, amelyet a dolgozók személyiségének, alkotókészségének kifejlesztése és elismerése jelent. Nos, ezekre a kérdésekre a különböző tanácskozások és nem utolsósorban a mindennapi munka igényei és törekvései választ adtak. Lényeges, hogy a XI. kongresszus „munkahelyi demokrácia” terminológiája tágabb, a hivatali demokráciát is magában foglaló értelmezésre ad lehetőséget.

— Felfoghatjuk tehát a választ úgy is, hogy az elvi kérdések tisztázottak, a gyakorlat útja egyértelmű — a megvalósulás folyamatos és töretlen?

— Szeretném megjegyezni: nem vagyok hivatott arra, hogy akár a közelmúlt, akár a jelen helyzetét és problémáit értékeljem, minősítsem. Erre természetesen lehetőségeim sincsenek, hiszen továbbra is kiterjedt és alapos vizsgálódásokat igényel ez a kérdés. Amit azonban nyugodtan megfogalmazhatok — támaszkodva az ebben a témakörben szervezett ankétára, a hivatalokban folyó tanácskozások összegezésére — az az, hogy napjainkban csupán az első lépések történnék, s ettől még hosszú az út a kiteljesedésig. Az említett viták, nézetkülönbségek nem véletlenül kerültek előtérbe a közelmúlt folyamán. A közhivatalok kétségtelenül rendelkeznek olyan sajátos jegyekkel, amelyek a munkahelyi demokrácia speciális érvényesítését és érvényesülését kívánják meg. A leglényesebbek egyike, hogy a döntések jelentős aránya nem a helyi vezetők feladata, következésképpen a dolgozók véleménye csak áttételesen hasznosítható.

Van igény és hajlandóság

— Gyakran halljuk ügyintézőtől és ügyföltől egyaránt, hogy számos hatósági eljárásban vannak felesleges lépések. De azt csak az előbbi tudja, hogy az ügymenet mennyire központilag szabályozott. Kizárja ez az ésszerűsítési javaslatokat? Semmi esetre sem, de hogy befolyásolja, az bizonyos. Ugyanis egy-egy elmondott vélemény esetleg csak évek múlva ölt testet egy rendelkezésben, törvényben, szabályozásban, s akkor is anonyim módon. Persze, amikor ezt a sajátosságot említem, el kell mondani azt is, hogy számos példa igazolja a jó gyakorlatot is. A Minisztertanács Tanácsi Hivatala, egyes szakminisztériumok, főként az államszervezet korszerűsítését szolgáló és az apparátust érintő intézkedések előkészítése során — mint például a tanács-törvény, a bíróságokról szóló törvény, az államigazgatási és igazságügyi szolgáltatási dolgozók munkaviszonyát, bérrendezését szabályozását célzó rendelet — a Közalkalmazottak Szakszervezetével együtt felhasználták a munkahelyi de-

mokrácia fórumait a vélemények kikérésére. Esetenként olyan jogszabálytervezeteket is vitára bocsátottak, amelyek az állampolgárok részéről tömegesen jelentkező ügyek intézésének módját, eljárási szabályait rendezik. Az eredmény minden esetben kedvező volt, igazolta, hogy a hivatali dolgozók többségében van hajlandóság, igény a véleménymondásra.

— Ilyen vonatkozásban jelent-e változást, illetve ad-e előrelépési lehetőséget a hatáskörök decentralizációja, s mind érdemibb helyi ellátása?

— Feltétlenül. Az a tény, hogy sokkal több kérdés dől el azon a szinten, ahol a legjobban ismerik a tennivalókat, magában hordozza a munkahelyi demokrácia szélesedését is. Nem mellőzhető lehetőség például, hogy a jó bergazdálkodás, a szociális juttatások, a törzsgárda-rendszer életképessége a helyi vezetők átgondolt munkájától, a vélemények meghallgatásától függ. Ez érezhetően jó hatással van a munkára, a közérzetre, s ami ettől nem független, a közös gondolkodásra és cselekvési egységre. Amikor azonban aláhúzzuk, hogy a döntési szintek közelebb hozása a hivatalokhoz, az érdekeltekhez, a helyi szervek önállóságának növekedése a munkahelyi demokráciának fontos kedvező feltétele. Ismét hangsúlyozni kell, hogy a centrális irányítás, az ehhez igazodó döntési mechanizmus nem zárja ki érvényesülését azokban a kérdésekben sem, amelyekben a munkahelyek között „nagy a távolság”. Ha az egyes hivatali kollektívák vagy dolgozók lehetőséget kapnak arra, hogy véleményüket nyilvánítsanak az országos szintű szabályozás kialakításában is, tapasztalataik és javaslataik hasznos elemivé válhatnak az államapparátus egészét, sőt esetenként az állampolgárok életviszonyait is érintő kérdések rendezésének. Ugyanakkor részvételük tágítja látókörüket, serkenti ismereteik gyarapítását, fejleszt a közérdek normáinak felismerését. Ilyen módon a munkahelyi demokrácia hatása túlnó a hivatalok keretein.

Mi a rendeltetése?

— Ezzel a megállapítással — úgy véljük — egy nagyon mai és mulhatatlannul fontos tennivaló gondolatkörébe érkeztünk. Érdemes lenne talán néhány mondatban beszélni arról, mi is tulajdonképpen a munkahelyi demokrácia „rendeltetése” a hivatalokban?

— Amint arra már utaltam: a társadalmi közösséget végzett munka iránti elhivatottság, s a köz ügyei iránti érdeklődés és felelősségérzet felkeltése és kifejlesztése. Legalább ilyen jelentőséggel bír, hogy ösztönözze és bátorítsa a dolgozót a belső munkaszervezet tökéletesítésére, a bürokratikus torzulások felszámolására, a lelkiismeretes ügyintézésre, a helytelen vezetési módszerek bírálására. Ez utóbbi annál is inkább fontos, mert akadnak még vezetők, akik lebecsülik a dolgozók felkészültségét, hozzáértését, akik féltik a tekintélyüket, akik az egyszemélyi döntés és felelősség elvét érzik csorbitottnak, ha a beosztottnak véleménye van, netalán kritikai megjegyzést tesz. De a munkahelyi demokrácia fontos rendeltetése az államapparátus magatartásának formálása, a jó munkahelyi légkör elősegítése is.

— Ezekben a napokban különösen jó

alkalom nyílik az előrehaladás értékelésére, hiszen a hivatalokban lezajlottak a szakszervezeti vezetőségválasztó taggyűlések. Milyen tapasztalatokat mutatnak az elmúlt hetek eseményei?

— Nem is olyan régen még az anyagi és erkölcsi megbecsülés állt a középpontjában valamennyi hivatali fórumnak, így a szakszervezeti gyűléseknek is. Most ezt a rangot a munkahelyi demokrácia szélesítésének és mélyítésének kérdéscsoportja kapta. Közismert, hogy a hivatalokban lényegében száz százalékos a szakszervezeti taglétszám; ezért a szakszervezeti és a munkahelyi demokrácia szoros kölcsönhatása fontos pillér. A fejlődés iránya: a szakszervezeti jogok a dolgozók jogai, úgy kell azokat gyakorolni, hogy a lényeges kérdésben mindenki véleményét kéri. S ez a törekvés — úgy gondolom — egyértelműen a munkahelyi demokrácia kiterjedését segíti.

Kovács A. György

Mindezt látni kell

Városjáráson a tanács vezetői

— A rendhagyó értekezletünk célja az volt, hogy a kerületi tanácselnökök is megismerjék a legfontosabb fővárosi beruházások helyzetét. Néhány olyan létesítményt is megtekintettünk, amelyekhez hasonlókat az elkövetkező években szeretnénk létrehozni — mondotta Szépvölgyi Zoltán, a fővárosi tanács elnöke, amikor befejeződött a tanács vezetőknek városlátogatása, majd így folytatta:

— Arra törekszünk, hogy a lakosság életkörülményei tovább javuljanak. Ezt szolgálja többek között az üzlethálózat gyorsított ütemű fejlesztése. A negyedik ötéves tervben előírt kereskedelmi hálózat bővítését nem tudjuk valóra váltani, még akkor sem, ha az idén negyven új üzlet épül, min tavaly. A Battyhányi téri bevásárló centrum július 10-én megnyílik. Ez lesz az ország legnagyobb és talán legkorszerűbb üzletháza. Óbudán a vásárlóközpont építésének ütemét gyorsítani kell. Ezért segítséget kérünk az Építési és Városfejlesztési Minisztériumtól. Tovább kell fokozni az iskola, óvoda, bölcsőde építését, hiszen az ötödik ötéves terv során a jelenleginél több gyermeket elhelyezéséről kell gondoskodnunk.

A vásárlóközpontban

Szépvölgyi Zoltán megállapította, hogy véleménye szerint hasznos volt ez a rendhagyó értekezlet, és a jövőben több alkalommal szerveznek majd hasonlókat.

Az ország legnagyobb alapterületű üzletháza az egykori Battyhányi téri csarnokban lesz. Dr. Antal József, a Budapesti KÖZERT Vállalat igazgatója magyarázta.

— Több mint százmillió forintba kerül a vásárlócentrum kialakítása. Az eladótér az első emeleten lesz, ahová mozgólépcsőn jutnak fel a vásárlók. Az üzlet július 10-én nyit, és hétköznap hat órától húsz óráig lehet majd itt vásárolni.

Az építkezés tervszerűen halad, már felszerelték a 36 méter hosszú hűtőpultot, s helyére került 11 darab, egyenként 10 méter hosszú „ezüst”-polc is. Ebben az üzletben minden élelmiszer- és vegyi-

R-20-as a Számítástechnikai Intézetben

Buda István munkaügyi államtitkár kedden ünnepélyesen felavatta a Munkaügyi Minisztérium Számítástechnikai Intézetének szovjet gyártmányú R-20-as számítógépét. Az intézet 1969 óta a vezető-továbbképzéshez és a szolgáltató-tanácsadó munkához már használ egy angol gyártmányú ICL-1905-ös számítógépet. Az R-20-as üzembe helyezése szerves része a MűM számítógépesítési programjának, amely a KGST egységes számítógéprendszer magyarországi kiterjesztését célozza.

Szocialista együttműködési szerződés

Kedden a MÁV vezérigazgatóságán Urbán Lajos, a MÁV vezérigazgatója és dr. Hegedűs Gyula, a Győri Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola főigazgatója öt évre szóló szocialista együttműködési szerződést írt alá. A szerződés elősegíti, hogy a MÁV minél több képzett és a gyakorlati életre jól felkészített üzemmérnököt kapjon a főiskoláról. A főiskola ugyanakkor jelentős anyagi és egyéb támogatásban részesül.

terméket megtalálhat a vásárló. A földszinti raktárban már több millió forint értékű áru van, és a nyitás napjára 20 millió forint értékű különböző áru érkezik az üzletházba. Az igazgató elmondta, hogy 285-en dolgoznak majd az üzletben, 12 pénztár működik, s ez a hagyományosan gyorsabb bevásárlást tesz lehetővé.

A következő állomás a Flórián tér volt, ahol az óbudai vásárlóközpont építését tekintették meg a látogatók. A 17 ezer 200 négyzetméternyi alapterületű 84 százaléka a kereskedelemé lesz, de helyet kapnak a különféle szolgáltatóegységek is. Dr. Ürmösy László, a fővárosi tanács kereskedelmi főosztályának helyettes vezetője arról adott tájékoztatást, hogy 14-féle szaküzlet nyílik itt, és a Röltex-től az edényig mindent lehet vásárolni. Az óbudai építkezés közel 380 millió forintba kerül. Az építők az év végére ígérték a munka befejezését; azt követően kerülhet sor a berendezések beszerelésére, elhelyezésére.

Az óbudai vásárlóközpontot úgy alakították ki, hogy az áruszállító gépkocsik körbejárhatják az egész épületrészt, ami lehetővé teszi az éjszakai szállítást is. Kelemen Lajos tanácselnök-helyettes hívta fel a figyelmünket arra, hogy az építkezés során az építők római kori falrészre bukkantak azt konzerválják és megőrzik az utókor számára.

Az új vásárlóközpont tözsomszédságában levő területet átmenetileg parkosítják, mert a későbbiek során erre a területre kerül majd — az előzetes tervek szerint — a televízió és a rádió székháza, valamint a III. kerületi Tanács épülete.

Több hasonló

A főváros vezetői és a kerületi tanácselnökök megtekintették Ujjalota építését is. A lakótelep első lakásába 1969 végén költöztek be, és az építkezés jövőre befejeződik. Sallai Mihálytól, a FÖBER igazgatójától kaptuk a tájékoztatást.

— Már 11 ezer 300 lakás készült el, s az idén kilencszáz újabb otthonba lehet beköltözni. Még ebben az évben 300 óvodás és 100 bölcsődés gyermek elhelyezésére alkalmas létesítmények is elkészülnek. Az új lakótelepen néhány épület beázik. Az illetékesek most vizsgálják, mit kell tenni, hogy a jövőben ez ne történhessen meg.

Ez annál is inkább fontos, mert a Zuglóban meglátogatott könnyűszerkezetes iskola korszerű tornatermében a tükörfényes parkettre még ottjártunkkor is csöpögött a víz. A hétfői esőzés következtében beázott az épület, és mint Száraz Gyula iskolaigazgató-helyettes mondomta: várják a kivitelező, a Középhelet-építő Vállalat intézkedését.

Farkasinszky Lajos tanácselnök-helyettes és dr. Mezei Gyula, a tanács művelődési főosztályának vezetője részletes tájékoztatást adott a könnyűszerkezetes iskolaépítés jelenlegi helyzetéről és a jövő feladatairól. A főosztályvezető elmondta, hogy ez a korszerű, 24 tantermes iskola 18 hónap alatt készült el.

Pozsonyi Vilmos, a XII. kerületi Tanács elnöke a látogatás befejezése után megjegyezte:

— Sok olyan létesítményt láttunk, amiből jó lenne, ha minél hamarabb, minél több épülne...

Fahidy József

Bukaresti színházi levél

Két este a Bulandrában

EGY BESZÉLGÉSESEN a Román Újságírók Szövetségében a „jó” színházak közt említették a Nemzeti Színházat, amely néhány éve impozáns új hajlékot kapott. A színház igen széles skálájú programjából is kiemelkedik az immár klasszikusnak számító Camil Petrescu Danton-drámája.

Említették aztán a Nottara Színházat, amely már egy éve játssza Jan Kot szellemében és a varsói Hanuszkiewicz rendezését követve nagy sikerrel a Hamletet; beszéltek a Teatrul Micról, a Kis Színházról különösen a kortárs drámák bemutatói kapcsán, és elmondták, hogy vidéken a legnagyobb figyelem a Piatra Neamt-i, a marosvásárhelyi, a kolozsvári és a craiovai színház felé fordul.

Abban azonban mindenki egyetértett, hogy az előadások színvonalát tekintve az abszolút vezető helyet továbbra is a Teatrul Bulandra, a nagy színésszasszony nevére keresztelt színház tartja, nem utolsósorban Liviu Ciulei rendezései miatt, akinek a nevet és munkáját ma is a világ színházi élvonalában jegyzik.

Még játsszák itt a korábban színpadra állított Éjjeli menedékhelyt (az Európa-szerte jelentkező Gorkij-reneszánsz Romániában is érezteti hatását), és szenzációszámba megy az a munkája, amelynek nyomán a fiatal, de máris nagy hírű amerikai dramaturg, Paul Foster I. Erzsébet című drámája elevenedett meg a színpadon.

De kicsoda színpadon! Ciulei egy, a nézőtérre mélyen benyúló deszkapódiumot tervezett, amely hátsó harmadában lejtősen emelkedik, úgy képezve második szintet a játéktérre, hogy közben nem veszíti el arénajellegét.

Ennek a konstrukciónak ugyanis nagyon jelelős funkciója van az előadásban, tekintve, hogy a darab kerete egy cirkuszi játék, amely nem is képzelhető el hagyományos színpadon, csakis olyan porondon, amely minden irányban összeköttetésben áll a nézőtérrel, s amelyet a színész úgy is elhagyhat, hogy közben nem lép ki a megnagyobbított játéktérből. Ez a kettős dimenzió — hogy ugyanis minden színész adott pillanatban nézője is lehet társai játéknak — a darabnak nemcsak dramaturgiai, hanem gondolati alapotívuma is.

Színház az egész világ és színész benne minden férfi és nő — ez a shakespeare-i mondás Foster drámájának sokszor el is hangzó mottója. Az alaphelyzet pirandellói, vagy még inkább Bulgakov Molière-jéhez hasonló: játék a játékban. A darabbéli színészek „heccből”, önmaguk szórakoztatására elővezetnek egy közismert történetet — és a játszadozás egyszerre csak a maguk számára is komolyvá válik, vére megy. A fikció: egy egykorú vándorszínésztrupp elhatározza, hogy rekonstruálja az Angliai Erzsébet—Stuart Mária konfliktust, de a történet már akkor is annyira közhelyesnek tűnik, hogy csakis karikírozva tudják megközelíteni. Groteszk kosztümjelzéseket kapnak magukra, az egyes történelmi szereplők nevében trefálva ágálnak, komikus pátoszba hajszolják magukat: változtatják a szerepeket meg a kosztümöket, és egyáltalán jót mulatnak önmaguk bohózkodásain. Aztán egy-egy ponton mégiscsak némi vita támad, valamelyik szereplő karaktere vagy a halálos ítélet

motívuma körül, Francis Bacon filozófiájának értelmén, Medici Katalin politikájának céljain — és a bohóctréfa egy-egy pillanatra megsúlyosodik, elkomorul.

E JÁTEK LÉNYEGE: a karikatúra mögött, vagy inkább a karikatúraban megmutatni a valóság megkerülhetetlen és legzordabb jegeit; feltárni a történelmet, mint alakoskodások, személyes torzalkodások, esetlegességek kisszerű láncolatát, s ezeknek szövevényében mutatni fel a törvényt, amely objektív, ha a szubjektív elemektől megannyira befolyásolt is.

Liviu Ciulei mindent tud, ami korunk színházában megtanulható, senki másal össze nem teveszthető öntörvényű művészi alkat. Főlényes biztonsággal igazodik a darab karakteréhez, nagyon ideillő popsínházi elemekkel dúsítva fel az előadást. A komédia mélységeig megy el, valóban egy verbő cirkuszi játék attaktív hatásáig — a produkciót harsány vásári zene kíséri, artistamutatványok, ének- és bohócdarabok —, hogy aztán annál élesebb legyen a kontraszt, amikor a vásáriasság mögül előlép a gondolat, és amikor a tréfa az arcokra fagy. Színészei az átváltozás nagymesterei, nemcsak ami a külsőt, a ruházatot illeti, hanem a kedélyállapotot, a modort, a világlátást tekintve is, ahogyan a játék előírja. Nagyszerű gárdája van, közülük sokat filmekből mi is ismerünk, mint a (többek közt) Stuart Mária figuráját is alakító Irina Petrescut, vagy a II. Fülöpöt játszó Mircea Diaconu, vagy Dinu Dumitrescut és Dan Natut. Erzsébetet egy igen erőteljes színészegénység, Glody Bertola alakítja, s fellép a darabban a legnagyobb élő román komikus, az uzsorást alakító Toma Caragiu is. Szenvedélyes zárómonológiával feltűnik a hat szerepet is játszó Florian Pittis. Az egész darabban sok az ifjú ember — a Bulandra, miközben lépést tart a korszerű stílusirányzatokkal, erőteljesen fiatalított is.

A SZERZŐ ÉS AZ ÜGY iránti tiszteletből néztem meg egy másik estén a Bulandra kistermében Örkény István Macskajátékának immár két éve látható román változatát — s váratlanul érdekes előadásra bukkantam. A rendező, az Erdélyből Bukarestbe került Taub János (a kolozsvári rendező, Harag György öccse) a szimultán beállítások kitűnő megkomponálásával teremtett emlékeztető előadást. Színpadi köcsikkal nemcsak a díszletelemeket, hanem a jeleneteket, színészeket is egyszerre „tolta be” a színpadra, különös feszültséget teremtve a két Szkalla testvér együttes jeleneteinek vagy Orbánné, Paula és Csermelényi Viktor tragikomikus kapcsolatszövevényének. Jól látja, hogy a dráma kulcsa Orbánné jellemének beállítás, s ebben különös módon polarizál. Vally Voculescu az első részben kizárólag komikai eszközökkel közelíti meg a figurát, s már-már azt hisszük, hogy félreértette a darabot, amikor a második részben elidegenítő effektusok célszerű bekapcsolásával váratlanul kibontja a figura drámáját, s így az ellentétes elemekből születik meg a tragikomédia.

Lukácsy András

Ferenczi Noémi és Béni

Egy művész ikerpár emlékezete

A magyar képzőművészet történetében nem egyedülálló, hogy a tehetség a családban öröklődik, apáról fiúra száll, vagy oldalán jelentkezik. A múlt század elején népes Markó generáció és a Jankó család, később a Kernstockok szolgálhatnak példaként. Az azonban már egyedülálló, hogy ugyanannak a családnak a tagjai más-más műfajban, két nemzedéken át kimagasló tudjanak nyújtani — mint a Ferencziek.

Már a nagypapa, a vasúti mérnök is, amatőr festő volt. Ferenczi Károly ugyancsak amatőr festőként kezdte, jogot és mezőgazdasági akadémiait végzett, már gazdálkodó volt, amikor végleg a festészet mellett döntött.

Károly legidősebb fia, Valér, előbb apja szellemében fogant portrékkal jelentkezett, majd a tájképek rutinjában ragadt meg, tehetsége inkább rézkarcában ütközött ki.

A két fiatalabb gyerek, Noémi és Béni, iker. A családegény általuk szélesedik ki európai horizontúvá. Mindeketelőtt a politikai indíttatás révén, ugyanis mindketten részt vesznek a Tanácsköztársaság kulturális szervezőmunkájában, majd az ellenforradalom győzelme után emigrációba kényszerülnek. Béni, a szobrász, Bécsbe megy, ahol 12 évig dolgozik, majd 1932 és 35 között Moszkvában él, onnét visszatér Bécsbe, 1936-ban pedig lehetősége nyílik arra, hogy ismét Budapestet teledjele. 1916-ban, mikor családjának körében mutatta be munkásságát az Ernst Múzeumban, még a klasszicizmus ihletése jellemezte. De Bécsben már a kubizmus vonzáskörébe került; munkáit a berlini avantgardista Sturm-csoport állította ki. Alig évtizedre rá azonban véglegesen szakít addigi művészeti gyakorlatával és visszatér előbb az olykor barokkos, majd

klasszicista formaadáshoz. Ekkor érik be lírai szemléletmódja.

Úgy tűnik, hogy a lírai szemléletmód családi örökség. Noémi, aki gobelinműhelyben sajátítja el a szőnyegszövés mesterségét, ugyancsak lírai alkat, egyúttal a család legjellegzetesebb arcú művésztárgya. Primitív áhítat vagy olykor áhítatos primitívság jellemzi formálókészségét és színvilágát, ami monumentális látásmóddal párosul. Noémínél a stílus akarása egységes szemléletű életművet teremt, s oeuvre-jét mindvégig áthatja a munkásmozgalom ihletése.

Az avát és az ikreket sem stílusis, sem műfajbeli problémák nem kötik egymáshoz. Egybekapcsolja őket azonban a hűség, a következetes kitartás, a humanista akarat. Az apa munkásságának kezdetét a szorgalmas szárazsággal jellemzi mindaddig, amíg képessé nem válik arra, hogy ön maga fölé kerekedjen s a nagybányai iskola egyik legjelentősebb mesterévé váljon. Béni — akinek érett művészete nem egy külföldi sikert is hozott — szelűtési éri idős korára, megnémul, jobb oldala bénává lesz. Évekig tartó munkával tanu meg bal kézzel rajzolni és mintázni, szorgalma eredményeként, kitartása gyümölcsként csaknem sikerül elérnie a betegség megelőző művészi fokot. Noémi életét is, művészi munkásságát is a teremtő akarat hatja át — nem csupán stílusis, szerkesztő értelemben. A gobelineket ugyanis nemcsak tervezi, hanem a kartonokat is ő készíti, sőt a képkárpitokat maga szövö meg.

Ferenczi Noémi és Béni munkássága a mesterségbeli tisztesség, a műhelybecsülésének apoteózisa. Most lennének nyolcvanöt évesek.

Bojár Iván

Megjelent a Szovjet Irodalom legújabb száma

„Amikor...” arról beszélnek, hogy a jelenkor kapcsolódik a történelemhez, nemcsak történelmi regényekre és elbeszélésekre gondolok, hanem mai tárgyú könyvekre is. Minden napban, minden sorsban jelen van a történelem. Hatalmas, sokszor láthatatlan, néha nagyon is szemmel látható rétegei ott vannak mindabban, ami a jelent formálja. Az irodalomban, úgy látszik, éppen ez a legnehezebb. Arról beszélni, hogy a mai Anatolij Ivanovics és Inna Petrovna valahol a Nagatinán tizenhét emeletes blokkházban él, és ugyanakkor emlékezni, a múltnak milyen feneketlen örvényei húzzák őket. Ezek bizonyára nem szép szavak. De a múlt, akárcsak a jövő, létezik a mában.” — A nálunk is jól ismert író Jurij Trifonov idézett sorai a jelen a történelmi múlt és a jövő ötvözte címmel megjelent interjúból valók. A cikkben az író Jurij Scseglovna arra a kérdésre válaszolt, hogy munkásságában milyen szerepet játszik a történelmi téma, s hogy a mai írónak mit kell kutatnia a történelemben. A folyóirat legújabb, sokrétűen gazdag számában a magyar olvasó Trifonovon kívül is számos ismerős nevet találhat, de felfedezésekkkel is megajándékoz. Igen érdekes a litván költő, Eduardas Miezelaitis verse, a Ciurlionis fehér szigete. A költőt Simon István írása mutatja be az olvasóknak. Ezenkívül Ariadna Ivanovszkaja, Inna Rosztocseva és Ksenyija Nyekraszova verseit olvashatjuk. Befejeződött Vaszil Bikov nagyszerű regénye, a Farkascorda közlése.

(A mű részletes méltatását lapunkban később közöljük.)

Szergej Zaligin nevét eddig, mint szépíróét ismerhettük meg. Most Az én költőim című. Csehovról írott kitűnő esszéjének részletét olvashatjuk. (A folytatást a következő szám közli.) Vlagyimir Kantorovics írása az ismert író-publicista, Valentyin Oveskin életművét, „az élet sodrásában született” írásművészetét elemzi, s az irodalmi riport kérdéseit fejtegeti. „Az író nem a kész döntések illusztrálóját... mindig az országban zajló folyamatok kutatója, felfedező, harcos” — írja Kantorovics.

A Műhely rovat ezúttal a híres filmrendező, Grigorij Kozincev írását közli, Borisz Burszov bevezető soráival. A filmrendezésről Alekszandr Karaganov cikket olvashatjuk. Varvara Szarickaja pedig A Szovjet-Baltikum művésznői címmel ír a balti köztársaságok, Észtország, Lettország és Litvánia disztó- és iparművészeiről, akik — a művészeti ág jellegénél fogva — döntő többségükben nők.

E cikket illusztrálják a színes melléklet lapjai, Edite Vignere, Elgi Reamets és Leesi Erm gobelinjeinek és zománcképeinek bemutatásával. Valentyin Kurbatov Tovsztonogov új kötetét a Gondolattaim körét elemzi, amelyben a rendező elméleti cikkei mellett gyakorlati megjegyzések és színházi próbáinak feljegyzései is olvashatók. Feliks Kuznyecov Jurij Trifonov Elbeszélések című kötetét méltatja, melyben az írónak az elmúlt tizenöt év alatt megjelent novellái és kisregényei olvashatók.

K. A.

Magyar filmek sikere

Az Egy tó újjászületése fődíjat nyert

Június 9—16. között a Hungarofilm filmátvételi bemutatót rendezett szocialista országok delegációi részére. Fábri Zoltán 141 perc a Befejezetlen mondatból, valamint Mészáros Márta Örökbeadás című filmjét többek között átvette a Szovjetunió, Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország és az NDK. Palásthy György filmjét, a Kopjásokat, Mamcsarov Frigyes Vállaló önmagadat, Kardos Ferenc Hajdúk, Bacsó Péter Ereszd el a szakállamat, Révész György Az öreg című filmjét szintén több baráti országban vetítik majd. A játékfilmek közül Murányi Éva Félziget és Kolonits Ilona Erika című dokumentumfilmjét, valamint Dargay Attila Pázmán lovag és Cseh András Ambíció című rajzfilmjét is több ország vásárolta meg.

A napokban a csehszlovákiai Ostravában és Jugoszláviában lezajlott nemzetközi környezetvédelmi filmfesztiválon jelentős sikerrel szerepeltek a magyar rövidfilmek. Az osztravai „Ekofilm”-fesztiválon 24 ország csaknem 200 filmje közül fődíjat nyert a Velencei-tóról szóló „Egy tó újjászületése” című színes rövidfilm. Bronzérmet — harmadik díjat — nyert Belgrádban „A Balaton védelmében” című színes film. Ugyancsak harmadik díjat nyert a belgrádi fesztiválon Kaján Tibor és Herczenik Miklós „Vigyázat, baj lesz” című környezetvédelmi rajzfilmje.

A Velencei-tóról szóló díjnyertes filmet a televízió vasárnap bemutatja.

A modern lakás díszé
a kényelmes
KRÉTA garnitúra

Csak a Centrum Áruházakban
kapható!

CENTRUM ÁRUHAZOK

Rugalmasabban, hatékonyabban

Megnyílt Szolnokon a közgazdász vándorgyűlés — Dr. Faluvégi Lajos pénzügyminiszter előadása

(Folytatás az 1. oldalról)

A gazdaság éppen a szerkezet eltolódásával változik. A fejlődéssel együtt a termékek, ágazatok súlya, jelentősége is módosult; újak jelennek meg, egyesek visszafejlődnek. Normatív, vagy bármikor, bárhol kívánatos gazdasági szerkezet nem létezik. A gazdasági szerkezet a világban és az egyes országokban az adottságok és a történelmi fejlődés együttes eredménye. Nagyrészt a tervezés elvének tulajdonítható, hogy a szocialista országok — közöttük Magyarország — gazdaságának növekedési üteme eddig a legtöbb tőkésországnál gyorsabb és egyenletesebb. Mégsem állítható, hogy országunk gazdasági szerkezete már tökéletes.

Az összhang fontossága

Az előadó e kérdéssel összefüggésben nagy figyelmet szentelt a társadalmi hatékonyságnak. A gazdasági növekedés bármilyen rohamos, a szerkezet átalakulása bármilyen gyors, a fejlettség adott szintje és a történelmi körülmények meghatározó hatása alól egy ország sem vonhatja ki magát. A szerkezeti átalakítás hatásfokát nagymértékben az összhang befolyásolja. Összehangolt a folyamat ott, ahol a gépésítés foka megfelel a munkaerő képzettségének; ahol a termelés szerkezete alkalmazkodik a hazai piac felvevőképességéhez és a külpiazi értékesítési lehetőségekhez. Nem érdemes például automata gépsorokat beállítani olyan helyen, ahol azok kiszolgálása, a járulékos tevékenység nincs gépesítve, mert hiába tudnának gyorsan gyártani, ha sem az anyagellátás, sem a késztermék elszállítása nem biztosítható ugyanilyen ütemben. Vagy például: nem lehet az autóközlekedést elterjeszteni ott, ahol még nem építettek ki megfelelő úthálózatot.

A magyar gazdaságszerkezet átalakulása az elmúlt három évtizedben nem volt zavartalan. Gondoljunk a fesztétt iparosítás időszakára. De vehetünk közelebbi példát is: az élelmiszer-feldolgozó ipar nem tartott lépést az állattenyésztés fejlődésével, ezért kényszerülünk nagyobb mennyiségű élőállat exportjára, ami tudvalevőleg kevésbé gazdaságos, mint a feldolgozott áruké.

A változás rugói

A gazdasági szerkezet minőségét a hatékonyság alapján lehet megítélni — állapította meg a pénzügyminiszter. Az a gazdasági szerkezet tekinthető hatékonyabbnak, amelyik — az elfogadott társadalmi követelmények teljesülése mellett — a nemzeti jövedelem optimális növekedését tartósan biztosítja. Ahhoz, hogy a nemzeti jövedelem tartósan és a legkedvezőbb ütemben növekedjen —, amint arról már szó volt —, a gazdasági szerkezetnek mindig változnia kell. Ez a változás napjainkban elsősorban a műszaki fejlődés eredményeire és a nemzetközi munkamegosztás előnyére épülhet. E kérdéskörrel kapcsolatban az előadó kiemelte, hogy társadalmi szempontból különösen fontos a teljes foglalkoztatottság biztosítása. Kitért a munkafejlesztésre, a munkaszervezés, a teljesítmény szerinti díjazás összefüggéseire is.

Az előadás összefoglalta a népgazdaság elmúlt negyedszázados változásait, külön is aláhúzza a fejlődésben szerepet játszó tényezőket, majd foglalkozott a nemzetközi munkamegosztás és a gazdasági szervezet átalakulása közötti kapcsolattal.

Minél fejlettebb a gazdaságunk, annál jelentősebb a külkereskedelem befolyásoló szerepe a termelésben és az elosztásban. Minél több hazai munkát tudunk termékeinkben külföldre eladni, annál nagyobb az esélyünk arra, hogy az országok közötti termelési versenyben megtaláljuk a helyünket, s annak előnyeit élvezzük.

Külkereskedelmünk szerkezete azonban csak lassan, nem is feltétlenül a kívánatos irányban változott: nem emelkedett az exporttermékek feldolgozottsági foka, nagyobb az anyagok és félkésztermékek, továbbá élőállatok kiviteli aránya. Behozatalunk áruszerkezete sem változott lényegesen. Ennek felét — némileg csökkenő arányban — anyagok és félkésztermékek képezik. Az áruszerkezetet összehasonlítva: a behozatalban nagyobb az anyagok aránya, a kivitelben több a gép, az élelmiszer. Termelési szerkezetünk egyik sajátossága, hogy viszonylag sok a nem gazdaságos export, amit nem a nemzetközi munkamegosztás

tás előnyei miatt értékesítünk, hanem a devizaszerzés érdekében.

Faluvégi Lajos megállapította, hogy az elmúlt egy-két évben a nemzetközi piacokon olyan árvaltozások következtek be, amelyek érzékenyen és kedvezőtlenül érintettek bennünket. Ezek az árvaltozások, ha nem is ugyanolyan mértékben, de a KGST-országok forgalmára is kihatottak: jobban emelkedtek a nyersanyagok, mint a késztermékek árai. Most az úgynevezett csúszóárak rendszerére térünk át, ötéves átlagok alapján.

A külkereskedelem szerepe

Minthogy behozatalunkban lényegesen több az anyag, mint a kivitelünkben, ezek az árvaltozások számottevő terhet jelentenek. Az árvesztésben más tényezők is szerepet játszottak. A magas inflációval és munkanélküliséggel küzdő tőkésországok pénzpiacán keményedtek a feltételek. A hiteligenek nőttek és a hiteleknek nyújtók óvatossággá váltak. Az árupiacon élesebb lett a verseny, mind a minőség, mind a szállítási határidő és az árak tekintetében. Ehhez igazodni kell, hogy megőrizhessük felvevőpiacainkat és megtarthassuk megbízható, jó fizetőképességűnk, amit valamennyi kereskedelmi és pénzügyi partnerünk elismer.

A múlt évben gazdaságunk nem tudott elég rugalmasan reagálni ezekre a változások körülményekre. Az áremelkedéssel együttjáró hiánypsichózis hazai vállalatunkat nagyobb vásárlásokra ösztönözte. A tőkésországokból magas áron, többlet vásároltunk a pillanatnyi szükségleteinknél, másrészt a hazai alapokból is sokat, a tervezettnél lényegesen többlet vásároltunk és készleteztünk vállalatunk, amivel a jól eladható exportárualapjainkat is lényegesen csökkentettük. Ugyanakkor exportunkat nem tudtuk megfelelően növelni a számunkra kedvező termékekben. Ez utóbbi nem a helyzettől fakadó hiányból származott, hanem elsősorban a termelési és külkereskedelmi szerkezet nehézségeiből. Természetesen ennek objektív technikai akadályai is vannak, de sokszor úgy tűnik, hogy ezeket az akadályokat a lehetőségesnél lassabban küzdjük le.

Az elszorított árvesztés az elmúlt évben a nemzeti jövedelem növekményének túlnyomó részét felemésztette. Ennek csökkentése jövőbeni fejlődésünk egyik kulcskérdése.

Az árvesztés ugyanis azt a nehezebb feltételt jelenti számunkra, hogy ma ugyanannyi importterméket több exporttermékért vásárolhatunk meg. Ha ezen nem tudunk változtatni, és a veszteséget csökkenteni, akkor a többletexportot a hazai fogyasztás és felhalmozás elől kell elvonni. Céljaink érdekében legalább 8-10 százalékkal kellene javítani a tőkés relációban cserearányainkat a következő öt évben. Elsősorban a feldolgozó ipar gazdaságos exportjának növelésével, a termékek versenyképességének javításával lehet csökkenteni a veszteséget. Ez a korszerű termékek arányának emelésével, az előállítási költség csökkentésével, a piaci lehetőségekhez jobb, rugalmasabb alkalmazkodással érhető el.

Az export növelése és szerkezeti változása mellett rövid távon kénytelenek vagyunk az import csökkentésének módszeréhez is folyamodni. Takarékoskodni kell a tőkés importanyagokkal és termékekkel, s vizsgálni kell, hogyan helyettesíthetők azok hazai, vagy szocialista importból származó anyagokkal, termékekkel. Ennek érdekében néhány esetben adminisztratív importkorlátozó intézkedéseket is alkalmazunk. Tudni kell azonban, hogy az import visszaszorítása zökkenőket is okozhat a termelésben, sőt többek között még az exportlehetőségeket is korlátozhatja. Ezért e „keretgazdálkodáshoz” hasonló beavatkozás helyett rugalmasabb, természetesebb módszereket kell alkalmaznunk, amelyek a vállalatokat ésszerű importtakarékoságra ösztönzik, különösen a tőkés országokból származó nyersanyagok felhasználásában.

Az anyagokkal, alkatrészekkel való ésszerűbb gazdálkodást hátráltatja, hogy a vállalatoknak kevesebbe kerül az import a valóságosnál. Így nem várható tőlük, hogy racionálisan gazdálkodjanak vele. Ezért volt szükséges már 1975-ben — s mivel a tartósan minősíthető áremelkedés nagyobbban bizonyult a számítotttnál — indokolt a következő évben is a termelői árak emelése.

Ha a vállalatok a ténylegesnél alacsonyabb áron kapják az importtermékeket,

az exporton őket meg nem illető nyereségük lesz. Ezt kénytelenek vagyunk erőteljesen elvonni, hogy az importvesztéseket abból fedezzessük. Ez viszont csökkenti a vállalatok érdekelttségét az export növelésében, így lassabb a kibontakozás is, mert a vállalatok sem az import-, sem az exporttermékek áraiban nem elég jól tájékozottak. Irányítási rendszerünk alapfelfogása pedig, hogy a vállalati érdek és a népgazdasági érdek összhangban legyen, mert a nyereségérdekeltég csak így ösztönözhet a társadalmi érdekek megvalósítására, ezt kell tehát az árakkal is elősegíteni.

Ide kívánczik az is, hogy helytelenül orientált érdekviszonyok esetében a központi döntések is elvesztik megbízható mércéjüket.

A közelmúltban 70 — az állami ipar jelentős részét reprezentáló — vállalat gazdasági és műszaki vezetőitől — nem gazdaságos termelés megítéléséről érdeklődtek az illetékesek. A megkérdezettek több mint 10 százaléka nem tudott válaszolni arra a kérdésre, miért nem gazdaságos a termelés. Ez azt jelzi, hogy ezek a vállalatok el sem kezdték a súlyos gond elemzését, s nyilvánvaló, hogy így a megoldást sem találhatják meg. Szerencsére a vállalatok többségének van elképzelése arról, hogyan lehet hatékonyan, gazdaságosan termelni. Legtöbbször a termékszerkezet megváltoztatását tervezik, s örömdetes, hogy nagyobb részük saját erejével kívánja a termékszerkezetet a kívánalmaknak megfelelően átalakítani.

Általában azonban nem a forrás, hanem a kellő rugalmasság hiányzik a gyors változtatáshoz. Ezt a rugalmasságot a központi beavatkozás ritkán pótolhatja. A vállalatok tudják a leghamarabb felfedezni, melyik termékük mikor válik gazdaságtalanná, s a megoldás is leginkább az ő ismereteik birtokában található meg.

Tervezett módosítások

Az előadásban szó esett azokról a tervezett intézkedésekről is, amelyek a szabályozó rendszer továbbfejlesztését szolgálják, növelve a gazdasági kényszert és ösztönzést a gazdaságosabb, korszerűbb termékszerkezet kialakítására. Ezek: az újabb részleges, de széles körre kiterjedő termelői árrendezés, a nyereségérdekeltég ösztönző szerepének érdekében a nyereség kötelező kettőosztásának megszűntetése, a bérszabályozás rugalmasságának fokozása és a nyereséggel való kapcsolatok bizonyos mértékű lazítása, a fejlesztési támogatások és hitelek differenciáltabb kezelése stb.

Az előadás nagy jelentőséget tulajdonított a gazdasági szerkezet átalakításában a demokratikus légkörnek, amelyben a dolgozók ösztön és világosan elmondják véleményüket, javaslatukat és bírálatukat, az egyéni kezdeményezések erősítik a kollektívák összefogó erejét. Ebben a légkörben a vállalati önállóság szilárd, biztos talajon áll, s tevékenysége nemcsak a csoportérdekeket, hanem a szélesebb értelemben vett társadalmi érdekeket is szolgálja.

A plenáris ülésen felszólalt Huszár István, aki egyebek között arról szökölt: a közgazdászok körében immár hagyomány, hogy napirendre tűzik a szocialista építés időszaki kérdéseit. A jelenlegi vándorgyűlés témája: a gazdasági szerkezet átalakítása, gazdasági életünk elemzése — kiemelt központi feladat. A jövőt megalapozni a mával kell, amikor az ötödik ötéves terv, illetve a hosszú távú 15 éves terv programjának kimunkálása van soron.

A vándorgyűlés három munkacsoportban folytatja munkáját. A szekciókban a gazdaságpolitika és a gazdaságszerkezet összefüggéseit, az iparpolitika és az iparszerkezet kapcsolatát, a mezőgazdasági és a feldolgozóipar együttműködését vitatják meg.

Közös piaci pénzügyi tárgyalás

A francia frank visszatérése a közös piaci országok „valutakijóvába” volt a fő kérdés a közös piaci pénzügyminiszterek legutóbbi értekezletén, Luxemburgban. A francia visszatérés pénzügyi szakértők szerint növelné a valuták stabilitását és ezzel elősegítheti a gazdasági nehézségek enyhítését. A francia frank az elmúlt év januárjában vált ki a közös piaci együttműködésből, amely csak 2,25 százalékos ingadozást enged meg a nemzeti valuták egymáshoz viszonyított árfolyamában. Fourcade

Tordai Jenő lengyelországi tárgyalásai

Tordai Jenő külkereskedelmi miniszterhelyettes a 46. poznańi nemzetközi vásáron tett látogatását felhasználva arra is, hogy Tadeusz Nestorowicz lengyel külkereskedelmi miniszterhelyettesessel eszmecsere folytasson a két ország külkereskedelmi kapcsolatainak időszerű kérdéseiről.

A két miniszterhelyettes az 1975. évi magyar-lengyel árucseré-forgalom aktuális helyzetét jónak ítélte meg. Kölcsonösen ismertették elképzeléseiket az 1975. évre szóló árucseré-forgalmi jegyzőkönyvvel és az 1976-80. évekre szóló hosszú lejáratú kölcsönös áruszállításokkal kapcsolatban. A magyar külkereskedelmi miniszterhelyettes június 18-án tér haza.

Komphajók Libiának

A földuzzasztott Sió-csatornán a Balatonfüredi Hajógyár, a MAHART és a vízügyi szervek megkezdtek a különféle úszó járművek vezénylését. A Dunáról számos hajót és uszályt juttatnak a Balatonra, a magyar tengerre pedig útnak indítják a Duna irányába a balatoni hajójavítóknak felújított egységeket és a Balatonfüreden épített hajókat. Kedden útnak indították a Balatonfüredi Hajógyárból az első három, libiai megrendelésre épített komphajót. Balatonfüreden összesen öt nagy teljesítményű komp készül libiai megrendelésre.

HORIZONT

Francia részvétel a lengyel kohóipar fejlesztésében

A legutóbbi években kötött hitelegyezmények keretében a francia cégek széles körben bekapcsolódtak a lengyel kohóipar fejlesztésébe és korszerűsítésébe. Többek között a Katowice kohómű nagy és középhengerdéjének berendezését szállítják francia vállalatok. A Katowice kohómű 1978-ban már 4,5 millió tonna acélt olvaszt. A kohómű más berendezéseit a Szovjetunió exportálja Lengyelországnak. Hasonlóan franciák vesznek részt a felső-sziléziai Nowotko kohászati kombinát korszerűsítésében és a krakkói Lenin kohászati művek transzformátorlemez-gyártó részlegének építésében.

Román-jugoszláv gazdasági tárgyalások

Bukarestben tárgyalások kezdődtek Fazekas János román miniszterelnök-helyettes és Nikola Knezics, a jugoszláviai Vajdaság autonóm tartomány végrehajtó tanácsának (kormányának) elnöke között a gazdasági együttműködés, valamint a termelési szakosodás fejlesztésére Románia és a Vajdaság között.

Chrysler gépkocsik visszahívása

A Chrysler Corporation amerikai autógyár bejelentette, hogy műszaki hibák miatt 33 ezer gépkocsiját felülvizsgálat céljából a tulajdonosoktól „visszahívja”. Az intézkedés 1974-ben és 1975 elején gyártott járművekre vonatkozik.

OPEC-olajjövedelem

A venezuelai kormány által nyilvánosságra hozott jelentés szerint a kőolaj-exportáló országok szervezetének (OPEC) tagországai 1974-ben 88,8 milliárd dollár összegű bevételeket jutottak a kőolaj exportálásából. Ez az összeg majdnem négyszerese az 1973. évi összegnek (22,8 milliárd dollár).

Volkswagen-üzem Irakban

A Volkswagen Művek szökövője szerint a nyugatnémet autógyár és braziliai leányvállalata annak lehetőségéről tárgyal az iraki kormánnyal, hogy autóalkatrész-összeszerelő üzemet épít Irakban. A tervet szerint a 300 millió dollár költséggel épülő üzem 1977-ben vagy 1978-ban kezd meg működését.

341.1401:33

ORVOSHIÁNY VIDÉKEN

(Zsák Jenő karikaturája)

Már felfedezték!

Egyik napilapunk tegnap beszámolt az Egerben rendezendő Agria '75 játék-szín műsoráról. S mint színháztörténeti érdekességet ígértek Szentesi Regináld, a csiksomlyói szerzetes, András Kovács királysága című iskolajátékát. „A darab méltatlanul elfeledett, kitűnő vígjáték” — olvassuk a rendező nyilatkozatát.

Némi tájékoztatásért árul el a hírverés; ugyanis a játékokat már felfedezték. Az elmúlt őszön a marosvásárhelyi Szentgyörgyi István Színművészeti Főiskola végzős hallgatói bemutatták Egy nap királyság címmel. Az 1974–75-ös színházi évadban több mint negyvenszer játszották, hatalmas sikerrel, egy műsorban a népszerű pálosjátékkal, a Kocsonya Mihály házasságával. A leleményes rendezés Gergely Géza főiskolai tanár munkája, aki egyben az eredeti szöveget mai színpadra át is dolgozta. Tudván ezt; talán némi szellemi és anyagi takarékosságot eredményezett volna, ha Egerben nem születik újabb átdolgozás.

A rendező szuverén előadásra készül; némi történeti, szakmai tájékozottság talán nem volna felesleges. Legalább a közönség megérdemelné a precíz információt, az előadásról a maga arányaiban való tájékoztatást.

Ennek ellenére: szép sikert és további bűvárkodást, lapozgatást és kedvet kívánunk drámai emlékeink megidézéséhez. Mert amit néhány éve Szentendrén abbahagytak, Egerben érdemes folytatni! S ehhez biztató ez az új nyári színházavató premier.

(ablonezy)

Két könyv a komputerekről

Az információelmélet és számítástechnika iránt érdeklődő nagyközönség és szakközönség számára két figyelemre méltó kötet jelent meg a Statisztikai Kiadó Vállalat gondozásában.

A Számítástechnikai Evkönyv 1974 című kötet tulajdonképpen ünnepi kiadvány: tizenöt évvel ezelőtt helyezték üzembe az első, M-3 típusú, szovjet tervek alapján épített hazai számítógépet a Magyar Tudományos Akadémia Számítástechnikai Központjában. A könyv az indulás napjától végigkíséri számítástechnikai programunk fejlődését. Beszámol a szinte véletlenszerűen fejlődő kutatási irányokról, majd a kormányfeladatban jóváhagyott tervszerű központi fejlesztési program valóra váltásáról. Teret szentel a szocialista országok együttműködésével gyártott számítógépeknek, s az olvasó nemzetközi összehasonlítást is kaphat számítógép-állományunk alakulásáról, ebből következően a jövő feladatairól. A kötet színes grafi-

Huszonöt százalékkal több gyógyszert csomagoltak

Dorogi asszonyok rekordja

Kimagasló teljesítményt ért el 100 munkásasszony a Kőbányai Gyógyszerárugyár dorogi gyáregységében. Ezek az asszonyok az úgynevezett kis szerelőüzemben dolgoznak, ők csomagolják a Kőbányáról ide szállított és a dorogi üzemben gyártott különféle gyógyszereket. A második negyedév elején a kőbányai gyár soron kívüli kéréssel fordult a dorogi csomagolóüzem munkásnőjéhez. A szokásosnál lényegesen több gyógyszer

exportálására kapott megrendelést a gyár a Szovjetunióból, s az export teljesítésében nagy feladat hárul a dorogi csomagolóüzem kollektívájára is.

A dorogi asszonyok vállalkoztak a rendkívüli munkára, ami azt jelentette, hogy a második negyedévben 25 százalékkal több gyógyszert kell csomagolniuk, előkészíteniük a szállításokra. Példás munkaszervezéssel június közepére teljesítették is a második negyedévre szóló, soron kívüli szovjet megrendelést.

ERDEI LÁSZLÓNÉNAK, a Magyar Nők Országos Tanácsa elnökének vezetésével kedden reggel megérkezett Mexikóvárosba az ENSZ-nek a nők nemzetközi éve alkalmából rendezendő világkonferenciáján részt vevő magyar kormányküldöttség. A csütörtöki nyitó konferenciára több mint 130 ország küldöttein várják.

SAJDIK FERENC rajzolóművész, a Lúdas Matyi belső munkatársa, első díjat nyert — az Arany Henrik-nagydíjat kapta — a nyugat-berlini Cartoon '75 nemzetközi karikatúra kiállításán.

SZOCIALISTA BRIGÁDVEZETŐK KLUBJA alakult a szegedi Juhász Gyula Művelődési Központban. Itt találkoznak a helyi ipari üzemekben és a konzervgyárban dolgozó brigádvezetők.

SOROZATELŐADÁSOKAT tartanak nyáron az Állami Bábszínház művészei a Balaton partján nyaraló gyerekeknek, felnőtteknek az üdülőkhöz, a szabadtéri színpadokon, az úttörő táborokban és a művelődési házakban.

SZÁZÖTVENEZER ROLLI KRÉMET készítenek a dán gyártmányú automata gépeken naponta, a körmendi Lacta Tápszergyár jégkrémgyártó részlegében. A jégkrémgyártó részleg munkásai három műszakban dolgoznak, gondoskodnak arról, hogy a kelendő termék mindenhol kapható legyen.

Hamis igazolvánnyal üzleteltek

Hamis okiratok felhasználásával különféle bűncselekményeket követett el két nővér: a 33 éves Ughy Edit betanított munkás és a 31 éves Ughy Gabriella

ÚJ ÜZEMCSARNOKOT ADTAK ÁT kedden az AFIT dunajvárosi gépkocsiszervizében. 16 millió forintot beruházással korszerű diagnosztikai műhelyt és ügyfélfogadót rendeztek be. A kibővített dunajvárosi autószerviz az eddigi 10 ezer helyett, évente 20 ezer személygépkocsi javítását vállalhatja.

A SZEGEDI NEMZETI SZÍNHÁZ tegnap megkezdte egyhetes szombathelyi vendégszereplését. A társulat elsőként Balázs Béla—Kodály Zoltán Cinka Panna balladája című kétrészes zenés játékát mutatta be.

AJÁNDEKTÁRGYAK, BÖRDÍSZMŰ-ÁRUK, játékok, különféle csomagolóeszközök, PVC-szőnyegek és műanyag falburkoló lapok nagy választékából nyitott kedden a József nádor tér 11. szám alatt rendeltésvételre egybekötött árubemutatót a Szarvasi Műanyagfeldolgozó és Játékkészítő Szövetkezet.

KOHÁN GYÖRGY alkotásaiból kedden kiállítás nyílt a nyíregyházi városi művelődési központban. A tárlaton a művész Gyula városának ajándékozott husz művét tekinthetik meg a nyíregyháziak.

FORD AMERIKAI ELNÖK Washingtonban „a független üzleti élet országos szövetségének” konferenciáján beismerte, hogy az Egyesült Államok „a harmincas évek óta a legsúlyosabb gazdasági válságot” éli át. Az ország jelenleg a recesszió „mélypontján” van — mondotta.

foglalkozás nélküli, mindketten csobánkai lakosok. Személyi igazolványt lop-tak, s kicserélték a fényképeket. Ezzel és egy ugyancsak hamisított munkaadói igazolvással értékes tárgyakat béreltek, és hitelkártyák keretében is hozzájutottak ily módon jelentős értékű cikkekhez. Csak a József nádor tér 11. szám alatt rendeltésvételre egybekötött árubemutatót a Szarvasi Műanyagfeldolgozó és Játékkészítő Szövetkezet.

A Fővárosi Bíróság fellebbezési tárgyaláson helybenhagyta Ughy Edit háromévi szabadságvesztés-büntetését. A húgával, Ughy Gabriellával szemben kiszabott négy és fél évi szabadságvesztés már első fokon jogerőre emelkedett.

A koronatanú Lady Lucan terhelő vallomása a férj ellen

Egy londoni hatósági vizsgálat során a koronatanú nyilvánosan megvádolta Lord Lucant azzal, hogy megölte gyermekei-

nek nevelőnőjét. A koronatanú az eltűnt főrend felesége: Lady Lucan volt, aki azt is elmondotta, hogy Lucan — a krími háború hírhedt könnyűlovassági támadásával hadtörténeti jelentőségű baklövést elkövetett tábornok dédunokája — őt is megtámadta és fojtogatta.

Az eset november 7-én történt Lucanék belvárosi házában. Mindaddig csak utalások történtek Lucan nyilvánvaló bűnösségére, bár a 40 éves lord a kártyásrulettet társaság kedvence, mindenki szemében bűnösnek tűnt. Lucan — magas körökhöz tartozó barátainak meglátogatása után — eltűnt Angliából, és egyelőre ellenőrizhetetlenek azok a hírek, amelyek szerint más kontinenseken bukkant volna fel.

A nyilvános tárgyaláson, amely a halottkémiai vizsgálat része volt, Lucan felesége elmondta, hogy különös zajra felriadva, a ház alagsorába sietett. Ott megpillantotta a nevelőnő holttestét, hallotta férje hangját, és a lord később nekiesett, fojtogatta. Az asszony azonban leszerelte a támadást, és súlyosan sebesülten az utcára támaszkodott.

Búcsúlevelében Lucan azt állította, hogy ismeretlen támadót próbált legyűrni, ez az ismeretlen felelős a gyilkossá-gért, és Lady Lucan csak azért vall el-lene, mert gyűlöli.

Megemlékezések Lékai Jánosról

Születésének 80. évfordulója alkalmából kedden elhelyezték a megemlékezés, a kegyelet koszorúit Lékai Jánosnak, a magyar és a nemzetközi kommunista ifjúsági mozgalom kiemelkedő vezetőjének hamvait tartalmazó urnáit, a Mező Imre úti temető munkásmozgalmi pantheonjában.

A KISZ központi bizottsága és budapesti bizottsága nevében Lehoczy István, a KISZ KB osztályvezetője és Dér-falvi István, a KISZ budapesti bizottságának titkára, a Magyar Újságírók Országos Szövetsége nevében Pásztor János főtájkárhelyettes és Benkő Károly, a társadalmi bizottságok titkára, a KISZ budapesti bizottsága Lékai János Titkárság-képző Iskolája nevében Németh András igazgató és Nagy Rozália hallgató koszorúzott.

Lékai János születésének 80. évfordulóján a KISZ központi bizottsága emléktáblával jelölte meg az Izabella utca 76. számú házat, amelyben az ifjú forradalmár élt, alkotott, találkozott elvtársaival, küzdőtársaival.

Dr. Nagy Sándor, a KISZ KB titkára és Boros Béla, a KISZ budapesti bizottságának első titkára koszorúzták meg az emléktáblát, s elhelyezték a megemlékezés virágait a Magyar Újságírók Országos Szövetsége, a Lékai János KISZ-iskola, valamint a VI. és VII. kerületi intézmények képviselői is.

Elhunyt Tury Pál

Tury Pál, az Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt. Kossuth-díjas, gyémánt-diplomás dolgozója, a műszaki tudományok doktora elhunyt.

Tury Pál 1922-ben került a vállalat kutatóintézetébe, ahol a wolframgyártással összefüggő fejlesztési és kutatói munkát végzett, majd a gyártóművet vezette. Az izzólámpák és elektroncsövek wolframanyagával kapcsolatos kutatásával, szabadalmaival nemzetközi hírnevet szerzett. A felszabadulás után az Egyesült Izzó és Villamossági Rt. igazgatóságában dolgozott.

Élet a Marson?

A Mariner 9. amerikai űrhajó által 1971-ben készített Mars-fényképek tanulmányozása alapján amerikai tudósok most arra a következtetésre jutottak, hogy a „vörös bolygón” az élet bizonyos formái feltételezhetők. Bizonyos melegebb körzetekben a hőmérséklet és a páratartalom alakulása lehetővé teszi baktériumok megmaradását. A vizsgálatok folytatására 1976-ban a tervek szerint a Marsra ereszkedik a Viking automata űr-állomás.

Jelöltjeink a mai ügétőversenyekre

1. Anyajegy (3) — Astoria (1) — Akácvirág (2).
2. Zoltund (1) — Tapír (4) — Ulánus (10) — Trombitás (9).
3. Mío Hanover F. (4) — Altatodal (8) — Ambrozia (3) — Vig Özeveg (7).
4. Vendég (5) — Seneca (3) — Villi (10) — Októdi (11).
5. Arany (3) — Zampa (6) — Verzió (4) — Amazon (7).
6. Vélemény (3) — Zsurnaliszta (6) — Sztár (9) — Amelita (8).
7. Zefír (5) — Ugocsa (6) — Viganó (6) — Zarándok (2).
8. Zakariás (7) — Astrid (10) — Allergia (1) — Ave (5).

A versenyeket 16.30 órakor kezdik.

Közlekedérendészeti közlemény

A fővárosi tanács közmű- és mélyéptítési főigazgatósága, valamint a BRFK közlekedérendészete közli, hogy a Nagykörút—Tanács körút—Kossuth Lajos utca, Rákóczi út, valamint a Népköztársaság útja kapcsolódó részénél a forgalomirányító jelzőlámpák korszerűbb működését biztosító kísérletek foly-nak június 18-tól 30-ig. A hatóság felkéri az érdekelteket gépkocsivezetőket, valamint a gyalogosokat, hogy a közlekedés javítását célzó kísérletek idején a közlekedésben különös figyelemmel és óvatossággal vegyenek részt, és megértésükkel segítsék elő a forgalom biztonságát, a kulturáltabb közlekedést elősegítő kísérletek végrehajtását.

53. MAGYAR DERBY a galoppversenypályán

június 22-én, vasárnap 13.30 órakor

Kissé hűvös idő

A várható időjárás ma estig: Változóan felhős idő, inkább csak az ország keleti részén szórószerű zúgásokkal, zivatarokkal. Mérsékelt, napközben megélénkült, időnként megerősödő északnyugati, északi szél. Az évszakhoz képest kissé hűvös idő. A várható legmagasabb nappali hőmérséklet ma 20–25 fok között lesz.

A Duna vizállása tegnap Budapestnél 355 centiméter volt.

Halálos és súlyos balesetek

Bács-Kiskun megyében Lakitelek és Lászlófalva között Darvas István 33 éves gépkocsivezető, budapesti lakos tehergépkocsival nem adta meg az elsőbbséget és elgázolta Pataki László 33 éves postai dolgozó, kiskunlacházi lakos, motorkerékpárost. A baleset következtében a motorkerékpár vezetője és utasa, Pataki László 52 éves segédmunkás, a helyszínen meghalt. Darvas István ellen őrizetbe vétel mellett eljárás indult.

Békés megyében Nagymágoes és Orosháza között Matkócs József 32 éves üzletvezető, mezőkövesdi lakos személygépkocsijával áttért a bal oldalra és a fának ütközött. A baleset következtében a személygépkocsi utasa, Földházi Hóna 22 éves eladó, végegyházi lakos a helyszínen meghalt, a személygépkocsi vezetőjét súlyos állapotban szállították kórházba. A vizsgálat szakértő bevonásával folytatban van.

Balatonboglár határában Bertalan Erika 15 éves segédmunkás, gyügyi lakos körületekintés nélkül, féktávolságon belül egy személygépkocsi elé szaladt, amely halálra gázolta.

Szombathelyen Rabszibler Károly 19 éves szerelő, szombathelyi lakos motorkerékpárral gyorshajítás és figyelmen kívül hagyásával a közúti forgalomban közlekedett. A baleset következtében a motorkerékpár kigyulladt. A motorkerékpár vezetője olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt, utasa, Hefner Róbert 22 éves lakatos, szombathelyi lakos a kórházban meghalt. A személygépkocsi egy utasa könnyebben sérült meg.

Szombathely határában a közút—vasút kereszteződésében Pék Gellért 21 éves gépkocsivezető, rábáhidvégi lakos a tehergépkocsival, amelyet figyelmen kívül hagyva, a gyorsvonatnak ütközött. A baleset következtében a motorvonat vezetője, Horváth Pál 53 éves szombathelyi lakos olyan súlyosan megsérült, hogy a kórházban meghalt. Agler János 53 éves vonatvezető, eszpereszkopácsi lakos és a tehergépkocsi vezetőjét súlyos állapotban szállították kórházba. A vonat két utasa könnyebben sérült meg. A vasúti közlekedés 45 percig szünetelt. A vizsgálat folyamatban van.

Baján a Duna szabadstrandján rüddés közben a vízbe fulladt Djemmal Hanoud 21 éves algériai állampolgár, a bajai vízügyi szakközépiskola hallgatója.

Új természetési módszerrel is megismerkedtek az érdeklődők. Ez az úgynevezett sávós művelés első magyarországi kísérlete.

INGATLAN
Egy szobás családi háza
központi beköltözéssel,
3000 Ft közpénzért
adó. Pesthidegkut,
Kasszony utca 24. —
Kombi, vasárnap.

Magyarországi kennek
ialában, a balaton
mellett üdülő teru
nek alkalmas tekok
dók. Ezenkívül Ba
onszárszón, a vasu
 mellett egy db 600 n.
es teiek eladó. Levél
n: Elek György,
51 Budapest XV.
r., Szilacsányi F. u.

38-as kék busz meg-
 állt, építési tífalom-
 lett levő 643 n.-o.
 lterhűti gyűmölcsös-
 gesztova is eladó. V.
 deözsre alkalmas, —
 deklóndi »Viz, villany
 n. L. 9741a jellegre a
 adóba.

szel. P. 47-48. sz.
smegdomást keresek
szl fizetés L. 97324
ígére a kiadóba.

Adó kis nyaraló (1
oba + 3 hájóföld)
balatonszabadi-fürdő-
lepen, 196 n.-ól telve
n. Balatontól közel
nyár: 300 000 Ft. -
m: Németh Pál, 1131
d. XIII., Kilián u. 13

sthidegkút határa-
n 233 n.-ől bekéri-
teltek hétvégi ház-
eladó. 214-068.

ásfél szobás kuzuk
okakás Körter kö-
tőcsés

OKTATÁS

GYERM-GOND
 ...vadás körü kislány
 ...endozását vállalné

VEGYES

...műanyagkészítő és
dolgozó iparokban
...közreműködő
...keresek, aki en-
...beindításához meg-
...szempontból meg-
...léle adottságokka
...ndelkesik. Műhely,
...100 g-os fröcsög
...n. »Köcs! nincs L
...37e jellegre a kiadó
....

db orosz ikon, régi
történelg együtt, 4000
-ért eladó. 345—832

Olajhályha
tulajdonosok,
FIGYELEM!
Magánosok,
kisiparosok,
közvetek részére

OLAJKALYHA
ALKATRESZ
NAGY
VÁLASZTEKBAN
KAPBATO
A HORIZONT
AFESZ
szakboltjában,
Budapest,
IX. ker.

HAZASSÁG

stársát, 52—60 éves, hasonló körülmények között élő, diplomameméijében. — »Mészáros L. 37244 jelg. 4 adóba.

MAI MŰSOROK

RADIO

Mindkét rádióadó 4.25-kor kezd műsorát. 6.00 órákor: Hírek, Időjárás. Műsorismertetés.

KOSSUTH: 8.30: Operarész, 9.00: József Attila két verse. 9.10: Verbunkosok, napsalók. 9.50: Loránd István-Győre Imre: Haromszor kiáltott a magyar. 10.05: Iskolaradio. 10.25: Kikiki (VI. rész). 10.34: Barokk muzsika. 11.30: A Szabó család. 12.20: Ki nyer ma? 12.35: Tanczenei kották. 13.20: Vita a korszerű mezőgazdaságról. 13.40: Noták. 14.19: Vándor Sándor új-jumunkas korusszemle Szegeden. 14.44: Valaszolunk hallgatóinknak. 15.10: Harsán a kurtizán. 15.45: Carlo Bergonzi énekel. 16.05: Diaktársznya. 16.35: Egressy-dalok. 16.45: Két operettnyitány. 17.05: Külpolitikai figyelo. 17.30: Holnap közvetítjük. 17.50: Hosszu gyeplő, rövid gyeplő (röport). 18.05: Csiky Boldizsár nepsaladéigazgatója. 18.24: A rádió lemezböve. 19.25: Jelentes országos öttusabajnokságról. 20.20: Gondolat. 21.08: Reményi Sándor notákat énekel. 21.30: Hatterbeszélgetés. 22.20: Hegedűs a házban (részlet). 22.40: Történelmi figyelo. 23.00: Haydn: Három vonosnégyes. 0.10: Zene fézfúvókra.

PETŐFI: 8.05: Slágermúzeum. 8.50: Tíz perc külpolitika. 9.05: Kamaramuzsika. 9.30: A szakszervezet tárgyalta (röport). 10.00: Zeneszámok. 12.03: Belini Olaszországban és Magyarországon. 13.03: Szimfonikus tancok. 13.40: Orvosi tanácsok. 14.00: Kétóráti határ. 15.33: Bartók: Két kép. 15.50: A leányvőzetlen és megfoghatatlan időtől. 15.55: 1919 - kan-tata. 16.14: Fiatalok nepezei műsora. 16.38: Kapcsoljuk a 22-es rádiót. 16.51: Ifjúsági krónika. 17.06: Pető István szerzemények. 17.16: Sebestyén András: Szív tővőzenekarra. 17.36: Reszletek Friml operettjéből. 18.05: Külpolitikai figyelo. 18.20: Fiatalok hullámhosszán. 19.42: Zenei rejtveny fiataloknak. 19.54: Jó estét, gyerekek! 20.25: Olj konyvek. 20.28: Komlossy Erseket énekel. 21.05: Kis magyar néprajz. 21.10: Muszorgszkij: Egy kiállítás képe. 21.40: Budai Livia és a Budapesti Leánykorus énekel. 22.20: A szombathelyi szimfonikus zenekar hangversenye. 23.15: Tanczene.

3. műsor: 18.05: A domb (Ray Rigby regénye rádióra alkalmazva). 19.15: A Tétrik-vonós-négyes magyar estje. 20.33: Brahms-művek. 21.05: A szegedi dzsessznapi felveteleiből. 21.45: Operakettősök. 22.10: Zenélő nagylvilág.

TELEVÍZIO

BUDAPEST: 1. műsor: 9.00: Műsorismertetés. 9.01: Tévetera. 9.05: Delta. 9.30: Az aranybábok (III. r. - 1. sz.). 10.25: Kezdetkór. 11.25-12.25: Utánam, srácok! (III. - IV. r. - 1. sz.). 17.18: Műsorism. 17.20: Hírek. 17.25: Alkotásokról beszélgetés. 17.30: Radar. 18.30: Gazdaság és társadalom (III. r.). 19.05: Reklám. 19.10: A közönségszolgálat tájékoztatója. 19.15: Esti mese. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Pete (III. r.). 20.15: A filmkomédia aranykora (amerikai film). 21.30: Visszaszámlálás... 22.20: Tv-híradó 3.

2. műsor: 20.00: Műsorism. 20.01-22.50: A szecsuanai jólelek. Közben: 21.20: Tv-híradó 2.

POZSONY: 15.35: Fiatalok szemével. 16.15: Tv-híradó. 16.30: Auto-motor revű. 17.00: Rossziske-memlékverseny. 18.40: Esti mese. 8.50: Olj konyvek. 19.00: Tv-híradó. 19.30: Spirális. 20.00: Nemzetközi tévéfesztivál.

JUGOSZLÁV: 16.35: Magyar nyelvű tévénapló. 17.30: Kis világ. 18.00: A Vajdaságon. 18.15: Legendák és balladák. 18.35: Tudományos stúdió. 19.15: Rajzfilm. 20.00: A harag gyümölcsei (amerikai játékfilm). 22.05: A film élete. 22.55: Külföldi dokumentum-műsor.

SZÍNHÁZAK

Allami Operaház: A Tűzmadár; Webern: Ut-tétel vonósnégyesre; Tavasziúnnep (Tóth Aladár bér. 9. ea. - 7). Erkel Színház: Koldusopera (Kerner bér. 10. ea. - 7). Nemzeti Színház: Hongkong; paróka (7). Pesti Színház: Szeretem és halál játéka (7). Fővárosi Operett-színház: Cirkuszherceg (7). Fővárosi Nagycirkusz: Cirkuszköz csillag (f8).

Allami Déryné Színház: Barcs; Folytassa Eva és Ádám (8). Körmend: Boldog nyárfalevél (f8). Békéscsabai Jókai Színház: Nyitott ablak (Oroszlány - 7). Debreceni Csokonai Színház: Koldusopera (Sziglatti 1-2. bér. - 7). Mórtyez Szigmond Színház: Nyíregyháza: Attila (7). Miskolci Nemzeti Színház: Luxemburg grófia (7). Egri Gárdonyi Géza Színház: Amphitryon (7). Pécsi Nemzeti Színház: A vihar (Csorcs bér. - 7). Szegedi Nemzeti Színház: Szombathely: Csinka Panna balladája (7). Szekesfehervári Vörösmarty Színház: Vágy a szifák alatt (G. bér. - 7). Veszprémi Petőfi Színház: Uri muri (Egyetem bér. - f8).

HANGVERSENY

Kiscelli Múzeum: Mozart-est. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zenekarát Simon Albert vezényli. Közreműködik: Szenthy Miklós (Barokk és bécsi mesterek B/1. - este 8).

MESEMONDÓ

A távbeszélő mesemondó (171-388) műsora: Haragszik-e azsduram? (Elmondja: Kohut Magda.) Hívható délután 5 órától este 10 óráig.

A Magyar Hírlap

vasárnap esti számához

mozgó lapárusokat keres a posta

JELENTKEZÉS:

vasárnap délután 16.30-tól

Budapest VII.,

Ósvát u. 2. sz. alatt

A BUDAPESTI MOZIK HETI MŰSORA

JÚNIUS 19-TŐL 25-IG

A szövegben a gyártó országot csak kezdőbetűvel vagy rövidítve jelöljük. Egyéb rövidítések: mb.: magyarul beszélő; **: 16 éven felül; ***: 18 éven felül. A budapesti mozik pénztári rendje: egész nap játszó mozikban pénztárnyitás az előadás kezdete előtt egy órával aznapra, és egy napra előre, csak délután működő moziknál pénztárnyitás az előadás kezdete előtt másfél órával aznapra és három napra előre.

A mozik telefonszáma az egyéni előfizetők telefonkönyvének 902-903. oldalán található.

Puha ágyak, kemény csaták (ang.)** Vörösmarty kertmőzi 8.

STÚDIÓPROGRAM:

Holnap lesz fácán (m)** Toldi Stúdiómozit 4. 6. 8.

Vér és virág (jap)** Fény 19-en 3. f8. 8; Pest-Buda 20-án 5. f8; Palota 21-en 5. f8; Kőbánya 23-án 3. f8. 8; Felszabadulás 24-en 3. f8. 5, f8; Ugocsa 25-en 3. f8. 8.

A rendőrség csak áll és néz (mb. ol) Sport 4. f8. 9; Puskin h9. 11. n2; Május 1. h9. 11. n2; Dózsa 19-24. f4. f8. f8; Alkotmány 23. f5. f7. f8; Kőbánya 19-22. 3. n6. f8.

Cimborák (m) Bányász de. n10. n12; Bem du. f4.

A határon szolgálók (sz) Csokonai 8. 8.

Tűl sovány a szerelemhez (NDK) Zrínyi 3. 5. 7.

A magyar filmek mozija:

Bányász

Cimborák n10. n12;

A Pál utcai fiúk f2. h4;

Pacsirta 6. n9.

Az ellopott csata (NDK) Csokonai 19-en 9. 30-tól n10. f12.

Egy kis előkelőség (ang) Budapest n6. f8.

Egy rendőrfelügyelő vallomása az államügyészségnek (mb. ol)** Ugocsa 19-22. f4. h8. 8.

A fej nélküli lovas (mb. sz) Kőbánya 24-25. 3. n6. f8.

A gejzírölgv titka (mb. sz) Budapest vas. du. 3.

Gyilkosság másodikából (mb. sz) Pest-Buda 19-en és 21-22. n6. f8; Tátra 23-25. h4. 6. n9;

Obuda 19-22. f4. h8. 8; Zuglói 23-25. n4. f6. 8.

Hyppolit, a lakáj (m) Felszabadulás 19-23. és 25-en este f8.

Idegen a cowboyok között I-II. (am). a film játszási joga júniusban lejár. Dózsa 23-en f4. 7; Akadémia 21-en f4. 7;

Széchenyi 19-20. n4. h7.

Jutalomutazás (m) Művész f4. h8; Felszabadulás 19-23. és 25-en 3. n6.

Lila akác (m) Felszabadulás vas. de. 9. 11. 1; Béke XIII.

Macbeth (mb. ang)** Duna 3. h6. f9.

Madárjlesztő (am)** Uránia 4. n7. f9; Május 1. f4. h8. 8;

Bartók f4. h8. 8; Művész h9. 11. n2; Rózsavölgyi kertmőzi f9; Bástya este 10.

Mi van, doki? (am) Puskin f4. h8. 8; Bástya 9. n12. f2; Madách 5. n8.

Magá tetszik nekem (NDK) Tinódi n2.

A négy muskétás újabb kalandjai (fr) Corvin f4. h8. 8;

Uránia 9. n12. f2; Bartók h9. 11. n2; Tánács f4. h8. 8; Fény f9. n11. h1; Kőlesey f4. h8. 8;

Rideg Sándor Művelődési Ház 23-25. h5. 7.

Az Olsen banda nagy fogása (mb. dán) Rideg Sándor Művelődési Ház vas. du. f3.

Özvegy Coudercne (fr-ol) Művész este 8.

Piedone, a zsaru (ol) Alfa f4. h8. 8; Kossuth XIII. f4. h8. 8;

Vörös Csillag 9. n12. f2. 4. n7; Palota 19-20. és 22-25. f4. h8. 8; Budai kertmőzi f9.

A repülőszázad (sz) Bástya 4. 8. 8.

A sárka tengeralfjáró (ang-am). a film játszási joga júniusban lejár. Hunyadi kertmőzi n9.

A szép maneken esete (mb. cseh) Csokonai h2. 4; Tinódi h9. 11; Fény 20-25. 3. n6. f8.

Vérűj Kovács fejére (sz) Ugocsa 23-24. f4. h8. 8; Pest-Buda 23-25. h5. 7; Rideg Sándor Művelődési Ház 20-22. h5. 7; Tátra 19-22. h4. 6. n9.

Volt egyszer egy vadnyugat I-II. (am-ol) Tinódi f4. h7; Honvéd 9. 12.

Az ÉJSZAKAI ELŐADÁSOK MŰSORA:

Bástya: Madárjlesztő (am)** minden este 10.

Alkotmány: Marie szeszélyei (fr) szombat f11.

Bethlen: Mi van, doki? (am) szombat 10.

Budafok: Főrrőfej (mb. jug) szombat 10.

Fény: Volt egyszer egy vadnyugat I-II. (am-ol) pénteken h10.

Toldi: A skarlátruhás nő

(fr-ol) szombaton 10. a film játszási joga júniusban lejár.

Ugocsa: A rendőrség csak áll és néz (mb. ol) szombaton n11.

HÍRADÓ:

Magyar Híradó: Vezetőszer-viz (szin. m); Ahol élünk (m); A menyét - reggel 9-től este 11-ig folytatolag.

GYERMEKMOZI:

Cimborák (szin. m) Bányász n10. n12; Bem du. f4.

A Pál utcai fiúk (m) Bányász f2. h4.

Csodabogyó (mesesorozat) Madách 22-en du. f3. h4.

A kertészkedő meg a várúr (mesesorozat) Pest-Buda 22-en du. h3. 4.

A dzsungel ösvényein (szin. sz) Bem f10. f12. f2.

Bremal muzsikások nyomában (mesesorozat) Honvéd du. 3.

Három cimbor (mesesorozat) Tanács du. n2. n3.

A csodátévő tűzszerszám (sz) Zrínyi 22-en de. 11.

Babszem Jankó a varázslónál (mesesorozat) Tanács 22-en de. 11. n1.

Tíz kicsi csacsi (mesesorozat) Mátra 22-en 11. n1.

Meséről mesére (mesesorozat) Alkotás 21-22. de. 9-től 3-ig folytatolag.

Csirkerozsika Cinkota 22-en du. h3.

Veronika visszatér Újvilág Dózsa 24-en n4.

Alfredo, Alfredo (mb. ol) Tündér 22-en 3. n6. f8.

Az Anderson-magnószalagok (am) Tündér 24-en n6. f8.

Autó (m) Alkotás 4-től 8-ig folytatolag.

Az lesz majd a nap (ang) Fórum 19-22. 5. n8, ünnep h3-kor is.

Asszony és az elfélt (fr) Oit-hon XX. 19-22. n6. h8, ünnep 3-kor is; Petőfi 23-25. este f8.

A bolygó hollandi titka Alkotás 19-20. és 23-25. 9-től 3-ig folytatolag.

Betyárök (rom) Fórum 23-25. 3. n8; Kossuth XX. 19-22. f4. h8. 8.

A bostoni fojtogató (mb. am)** a film játszási joga júniusban lejár. Tanács f4. 6. f9.

Boszorkányper (cseh)** Béke XV. 25-en n6. f8.

Bredov lovag nadrágja (mb. NDK) Balassi 19-22. 5. n6, ünnep h3-kor is.

A briliánskirálynő bukása (mb. sz) Béke XIII. 21-22. n6. f8, ünnep 3-kor is.

Csirkerozsika (mb. NDK) Cinkota vas. du. h3.

Dal a szerelemről (jap) Jókai 19-22. n6. h8, ünnep 3-kor is.

Diploma előtt (am)** a film játszási joga júniusban lejár. Petőfi 20-22. este f8.

Erotissimo (mb. fr)** Béke XV. 21-en n6. f8.

Az élethez túl sok (ol-fr)** Béke XV. 24-en n6. f8.

...és hamarosan a sötétség (ang)** Akadémia 22-en f4. h8. 8; Rege 20-án h6. 8.

A farkassziget rejtélye (mb. rom) Bocskai 19-22. 5. n6, ünnep 3-kor is.

Férfiak hallgatása (mb. cseh) a film játszási joga júniusban lejár. Béke XV. 23-án n6. f8.

Forró éjszakában (mb. am). a film játszási joga júniusban lejár. Tanács h9. 11. ünnep h9.

A gamma-sugarak hatása a szakszervezetekre (mb. am) Kossuth XX. 23-25. f4. h8. 8.

A gyánú (cseh) Otthon XX. 23-25. n6. h8.

Ha kedd van, akkor ez Belgium (mb. am). a film játszási joga júniusban lejár. Kinizsi f4. h8. 8.

A homokdűnéken túl (mb. rom) Ipoly 24-25. n4. f8. 8.

Kabaré (am)** Balaton f6. 8.

Kamaszkorom legszebb nyara (mb. am)** Honvéd 4-től 8-ig folytatolag.

A keresztápa másik arca (ol) Bem h6. 8; Maros 20-25. n6. h8, ünnep 3-kor is.

Kettős büntény Hamburgban (ol-NSZK) Mátra f9. f11. h1, ünnep f9. h1.

Két amerikai (mb. am)** Balaton h9. 11. n2; Csillag 19-22. 5. n8, ünnep h3-kor is; Tisza f4. h8. 8.

A kétlétű ember (sz) Tündér 23-án n6. f8.

Két férfi a városban (mb. fr-ol) Akadémia 24-en f4. h8. 8; Bethlen 19-22. f4. h8. 8;

Kultúra 21-22. n6. f8. ünnep 3-kor is; Tündér 25-en n6. f8.

Kis nagy ember (mb. am)** Kárpát 19-20. 5. f8.

A kolásini pokol (jug-sz) Petőfi 23-25. n6.

Lányok az aknamezőn (sz) Nap 21-22. f4. h8. 8; Világ 23-25. f8. h8.

A legjobb ember, akit ismer-tek (mb. bolg) Rakóczi f4. h8.

Lépj oldalra! (fr-ol) Tündér 20-án n6. f8.

Lilika (jug)** a film játszási joga júliusban lejár. Béke XV. 20-án n6. f8.

Lóhatón, ágyúdzben (sz) Tündér 19-en n6. f8.

A lopakodó hold (am) Haladás f4. h8. 8.

Ludwig I-II. (ol-fr-nyn)** Gorkij f4. 7.

Mackenna aranya (am) Balassi 23-25. h5. n8.

Magas szöke férfi felemás cipőben (mb. fr) Szabadság kertmőzi 8.

A megalikuvó (ol-fr)** Obuda 23-25. f4. h8. 8.

A nagy érzelmektől jókat lehet zabálni (mb. fr) Kultúra 19-20. n6. f8; Liget 23-25. n6. f8; Zuglói 19-22. n4. f6. 8.

Nem zörög a haraszt... (mb. fr-ol)** Világ 19-22. n6. h8, ünnep h3-kor is; Rege 23-25. f6. 8.

A neretval csata I-II. (jug-ol). a film játszási joga júniusban lejár. Béke XV. 22-en 3. f7.

A négy muskétás (fr) Nap 23-25. f4. h8. 8; Szabadság 3. ünnep 3-kor is; Világosság 19-20. n6. f8.

O, maga rettenetes (ang) Kelen 21-22. 5. n8.

Océan (ol) Zrínyi 9. 11. 1. ünnep 9. 1.

Oklahoma olaja (am) Rakóczi este 8; Szabadság este n8.

Olson tervez - a banda vég-gez (dán) Liget 19-22. n6. f8, ünnep 3-kor is; Széchenyi 23-25. n4. f6. h8; Tisza h9. 11. n2.

Az Öreg (m) Petőfi 20-22. n6, ünnep 3-kor is; Tétény 23-24. f6. h8.

Peiny Gold (mb. ang) Világosság 23-24. n6. f8.

A rejtély nem oldódik meg (jug) Jókai 23-24. n6. h8.

Rivaldafény (am) Akadémia 19-en 3. h6. f9; Béke XIII. 23-24. h5. f8; Cinkota 20-22. h5. f8; Kelen 23-án f5. n8.

Robinson Crusoe (mb. sz) Ipoly 19-22. n4. f6. 8.

Ruslán és Ludmilla I-II. (mb. sz) Bethlen 23-án f4. f7.

A skarlátruhás nő (fr-ol). a film játszási joga júniusban lejár. Tétény 25-en f6. h8.

A Solyom nyomában (mb. NDK) Cinkota 23-án n6. f8.

Szabad szél (sz) Bethlen 2

Labdarúgó-híradó

NB I-es csapatok nyári tervei

A Slovan Bratislava nyerte a csehszlovák bajnokságot

BUDAPEST. A labdarúgó NB I-es csapatok az 1975/76. évi bajnoki nyitány előtt külföldi túsorakat terveznek. A fővárosi klubok úticélja Spanyolország. Az Ú. Dózsa augusztus 16-án és 17-én Casablancában vesz részt nemzetközi tornán Marokkó bajnokcsapata, továbbá az argentin Estudiantes és a Dinamo Kijev társaságában, majd augusztus 26-án és 27-én Barcelonában az St. Etienne, a Juventus, és a Barcelona együttesével szerepel újabb tornán. A Ferencváros augusztusban spanyolországi tornán szerepel. A hónap végén Sevillában a Dinamo Kijevvel — KEK-döntőbeli ellenfeleivel — találkozók. A Bp. Honvéd augusztus 12. és 24. között öt mérkőzést játszik Spanyolországban. Először Sevillában mérkőzik, majd Santanderben és a Kanári-szigeteken lép pályára. A Vasas portugáliai és spanyolországi vendégszereplésről tárgyal, az MTK-VM ugyancsak spanyol tornáról folytat megbeszéléseket. A Csepel július 27-én a bolgár Plevent, augusztus 12. és 17. között pedig a Dinamo Berlint fogadja, majd Spanyolországban vagy Törökországban játszik.

POZSONY. A csehszlovák labdarúgó-liga utolsó fordulójának mérkőzéseit egy időben kezdték, hiszen csak a huszonegyedik órában dőlt el, melyik csapat lesz a bajnok, s — a Nyitra mellett — melyik együttes búcsúzik az első osztálytól. Erőrekesen alakultak az eredmények, hiszen a sokáig bajnokesélyes Bohemians 5:0 arányú vereséget szenvedett a Trinec-től, a két pozsonyi csapat, a Slovan Bratislava és az Inter Bratislava rangadóján dőlt el, ki lesz a bajnok. A Slovan 4:2 (2:1) arányban győzött, megvédte tavalyi elsőségét, s hetedszer szerezte meg a csehszlovák bajnoki címet. A jövő évi BEK-ben tehát a Slovan Bratislava indul. A csapatban sok a nagy egyéniség, a válogatott játékosok: Vencel, Pivarnik, Capkovic, Ondrus, Medvid, Masni, Svehlik, Jokl. A 39 pontos Slovan mögött 37 ponttal az Inter lett a második, 36 ponttal a Bohemians a harmadik. Erőrekes, hogy mindkét csapat egy éve került vissza az első ligába. Az UEFA Kupában ez a két csapat képviseli majd a csehszlovák színeket. A gólkirályi címet Petras, az Inter játékosa szerezte meg 20 góllal.

A Nyitra mellett az első osztályból —

meglepetésre — a legnagyobb múltú csehszlovák együttes, a Spartak Prága esett ki, annak ellenére, hogy az utolsó fordulóban 4:0-ra nyert az Union Teplice ellen. Ez is kevés volt, mert a Trinec eggyel több gólt lőtt a Bohemiasnak. A két csapat között a gólarány döntött, a Trinec hányadosa 8,39, a Sparta 8,33, s a prágai csapat búcsúzott.

Már csak egy kérdés nyitott a csehszlovák labdarúgásban: ki nyeri a kupát? A csehszlovák kupadöntő első mérkőzésén a Trnava esélyes, megtörténhet, hogy a Sparta Prága ellen, a visszavágó holnap, csütörtökön lesz Prágában. Bár papíron a Trnava esélyes, megtörténhet, hogy a prágai csapat behozza hátrányát, s a kiesés után a KEK-szereplés lehetőségével vigasztalódik.

MÜNCHEN. A Bayern München egy millió márkát kínált fel a Leeds Unitednek Joe Jordanért. „Jordan a legjobb fejű csatár Európában, ha megszerez-nénk, rendkívül sokat nyernénk” — jelentette ki Beckenbauer. Jimmy Armfield, a Leeds menedzsere a következőket mondta: „Neudecker elnök és Cramer edző még Párizsban megkeresett, s közölték, szeretnék Jordant szerződtetni. Azt feleltem nekik, lépjenek érintkezésbe a Leeds vezetőségével. Szerintem megfelelő összegért a Leeds átengedi a Bayern Münchennek a 23 éves, valóban nagyszerű adottságokkal rendelkező skót csatárt.”

Parot úr vendéglovasokat fogad

Kund Abigél a mélyvízbe került

— Gratulálók a magyaroknak! — ezzel fogadott Hubert Parot úr, amikor beszélgetni kezdtünk az olasznyi lovasverseny záróvacsoráján.

— Minicsapattal vettem részt a versenyen. Két lovas, négy ló, nem sok egy olyan küzdelemben, amely csaknem egy hétig tart, és két lóval is bekerültek az utolsó napi, győztesek díjába. Ott pedig a 160-as nehéz pályán az egyetlen indulójuk, Akos a kitűnő képességű Bálvány-nyal, egy akadály léverésével ötödik lett.

A franciák olimpikon lovasa ezen a versenyszámon honfitársa, Royon mögött

Országos öttusabajnokság

Bonyodalmak a lövészversenyen — Horváth és a Dózsa vezet

Az országos öttusabajnokság harmadik szombat, a pisztolylövést a Fehér úti lőtérre rendezték meg. Az első szombatban Szombathelyi (Ú. Dózsa) fegyvere csőrelőtés közben elsült, s ezért 220 pontot elvettek tőle. A második fordulóban a lövészvezető felügyelt arra, hogy az újpesti Horváth László minden célratartás előtt kis üveget húz elő táskájából, s nagyokat szippant belőle. A „különös üvegről” kiderült, hogy klóretilént tartalmaz. Nemi vita után (melyben kifejtette véleményét Wille Grut, a Nemzetközi Öttusa Szövetség Budapesti tartózkodó főtitkára is) úgy döntöttek, hogy Horváth tovább versenyezhet, de az ügy nem zárult le.

A legjobb eredményt Plank (Bp. Honvéd), Sziij (Bp. Honvéd) és Tory (MAFC) érte el, 196 körös teljesítményükre mind-hárman 1044 pontot kaptak. Horváth László 189 kört lőtt, 890 pontot szerzett, s továbbra is vezet az összetett egyéniben. A lövész csapatversenyében a Csepel SC győzött, s ezzel valamennyit hozott hátrányán.

Pisztolylövés — egyéni: 1. Plank (Bp. Honvéd) 196 kör, 1044 pont; 2. Sziij (Bp. Honvéd) 196/1044; 3. Tory (MAFC) 196/1044. Csapatban: 1. Csepel 2934, 2. MAFC 2846, 3. Ú. Dózsa 2736, 4. Bp. Honvéd 2450 pont.

Összetett egyéniben három szám után: 1. Horváth László (Ú. Dózsa) 3046, 2. Sziij (Bp. Honvéd) 2976, 3. Tory (MAFC) 2972, 4—5. Lugossi (Bp. Honvéd) és Kelemen (Ú. Dózsa) 2966, 6. Bakó (Bp. Honvéd) 2952 pont. Csapatban: 1. Ú. Dó-

zsa 8728, 2. MAFC 7966, 3. Bp. Honvéd 7894, 4. Csepel 7884, 5. Volán SC 6900 pont.

Az öttusabajnokság szerdán 17.30 órától a margitszigeti Sportuszodában az úszással folytatódik.

Ötven éves a MÖSZ Jubileumi ökölvívőverseny

A Magyar Ökölvívó Szövetség az idén ünnepli megalakulásának ötvenedik évfordulóját. A MÖSZ július 5-én és 6-án a Kisstadionban (kedvezőtlen idő esetén a Sportcsarnokban) nagyszabású nemzetközi jubileumi tornát rendez.

A tizenegy súlycsoportban a legjobb két-két magyar ökölvívó mellé neves külföldi versenyzőket hívtak meg. Kilenc ország szövetségének küldtek meghívót, de — tizedikként — Görögország is jelentkezett: szeretne részt venni a tornán. A huszonkét legjobb magyar ökölvívón kívül Bulgária, Csehszlovákia, Finnország, Görögország, Írország, Jugoszlávia, Olaszország, Románia, a Szovjetunió és Törökország ökölvívói indulnak.

Végleges, hogy november 5. és 7. között Magyarországon vendégszerepel Anglia válogatottja, hivatalos országok közötti mérkőzésen.

Gyengült a női mezőny

Őrsékváltás a mesterfokún

Szerdától vasárnapig a budapesti Körcsarnokban rendezik a tornászok 1975. évi mesterfokú bajnokságát. A férfiaknál az Európa- és világbajnok Magyar Zoltán az első számú esélyes, csaknem biztos, hogy megvédi mesterfokú bajnoki címét. A nőknél őrsékváltás lesz, hiszen a tavalyi bajnok Medveczky Krisztina térdműtétje miatt nem szerepelhet. Egyébként is gyengült a női mezőny, a müncheni bronzérmes csapat tagjai közül senki sem lesz ott a mesterfokún. A papírforma szerint az összetett győzelemre Egervári Márta (Bp. Honvéd) és Nagy Zsuzsa (BSE) esélyes. Persze, megtörténhet, hogy a fiatalok közül tör fel valaki, titkos esélyes a dunajvárosi Tóth Margit, meglepetést okozhatnak a tehetséges békéscsabai tornászok is.

A mesterfokú tornászbajnokság szerdán 17 órakor a női kötelező gyakorlattal kezdődik.

*

Konstancában nemzetközi női tornászversenyt rendeztek. Csapatversenyben: 1. Románia 184,45, 2. OSZSZK 182,50, 3. Magyarország 181,65 pont. Összetett egyéniben a román Grigoras nyert 37,45 ponttal, Gyucha Éva 36,50 ponttal a 8—9. helyen végzett. Felemáskorlaton Nagy Gabriella Grigorassal holtversenyben első lett, talajon Fekete harmadik helyet szerzett.

Zenés munkahelyi testedzés

A Szakszervezetek Győr-Sopron megyei Tanácsa sokat tesz a munkahelyi testnevelés népszerűsítéséért: szakembereket bízik meg, hogy az üzemekhez, munkahelyekhez illő, sajátos gyakorlatokat dolgozzanak ki. Ezeket magnetofonszalagra rögzítették, s kíséreltek be a Győri Richards Finomposztógyárban vezeték be a zenés munkahelyi testnevelést. A kísérlet olyan sikeres volt, hogy ma már a megye 38 munkahelyén 5900 nő és 1300 férfi vesz részt a tornákon.

EREDMÉNYEK—ESEMÉNYEK

EUROPA-CSÜCSOK SZOMBATHELYEN. A szocialista országok hajómodellező-versenyén kedden három Európa-rekord született. A légcsavarmeghajtású 2,5 km-es kategóriában a csehszlovák Necam 216,9 km/óránál, a vízcavarmeghajtású 5 km-es kategóriában a szovjet Maksimov 171,4 km/óránál, a vízcavarmeghajtású 10 km-es kategóriában a bolgár Mirov 198,4 km/óránál javította az Európa-csúcsot.

NEMZETKÖZI KÉZILABDATORNA kezdődött Prágában. Eredmények: Románia—Magyarország B 16:10 (7:6), Csehszlovákia A—Csehszlovákia B 18:13 (5:5).

MEGHÍVÁSOS ATLETIKAI VERSENYT rendezett kedden a Népstadionban a Magyar Atletikai Szövetség. — Győztesek — 3000 m síkfutás: Bátori (FTC) 8:10,6 perc, 2000 m akadály: Drabos (DMTE) 5:49,6 perc, 10 km-es gyaloglás: Sztankovics (BEAC) 44:39,4 perc.

A NEMZETKÖZI KORCSOLYÁZÓ SZÖVETSEG kijelölte a következő világversenyek színhelyeit. Jövőre a gyorskorcsolyázó EB-t Oslóban, a VB-t Heerenveenben rendezik, a műkorcsolyázó és jégtánc Európa-bajnokság Genfben, a világbajnokság Göteborgban lesz.

A NÉPHADSEREG ATLETIKAI BAJNOKSÁGÁNAK döntőjét június 18—20. között rendezik Szegeden. A versenyek reggel 8 és délután 16 órakor kezdődnek.

SZERENCSEBÉRLET PÁLYÁZAT A LOTTÓN

A június, július, augusztus és szeptember havi előfizetési szelvényekkel külön ajándéksorsoláson vehet részt!

A pályázóknak négy hónap alatt 5 bérletrajtot kell összegyűjteni és levelezőlapra felragasztva beküldeni!

A PÁLYÁZATI FELTÉTELEK AZ ELŐFIZETÉSES SZELVÉNYEK HÁTOLDALÁN

VEGYEN RÉSZT ÖN IS A SZERENCSEBÉRLET-PÁLYÁZATON!

MAGYAR HÍRLAP

POLITIKAI NAPILAP

Főszerkesztő: DARVASI ISTVÁN

Helvettes főszerkesztő:

VARGA JOZSEF és TABORI ANDRAS

Feloldó kiadó: SIKLOSI NORBERT

• Laptitok Vállalat Igazgatója

(A)

Athenaeum Nyomda, Budapest

Rotációs masinnyomás

Feloldó vezető: SOPRONI BELA vezérigazgató

INDEX: 25007